

FILIPPENZEN

1:1-2:30

Paulus' vreugde in het lijden en zijn oproep
tot eenheid en nederigheid

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/filippenzen/1-1-2-30

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Datering en gevangenschap van Paulus	3 min	5
2	Filippenzen als blijde gevangenisbrief	2 min	6
3	Filippi en het ontstaan van de gemeente	2 min	8
4	Joden in Filippi en de bekering van Lydia	2 min	9
5	De gevangenebewaarder en gemeenteleden	4 min	10
6	Een trouwe gemeente met weinig problemen	2 min	12
7	Aanleiding voor de brief en eerdere giften	3 min	13
8	Epafroditus brengt de gift naar Paulus	4 min	15
9	Opzieners, oudsten en meervoudig leiderschap	5 min	17
10	Pastoraal werk van oudsten en diakenen	5 min	20
11	Dankbaarheid voor trouwe gemeenschap	3 min	23
12	God voltooit Zijn werk in gelovigen	6 min	25
13	Liefde met kennis en onderscheidingsvermogen	3 min	28
14	Vruchten van gerechtigheid en vrede	2 min	30

15	Gevangenschap bevordert het evangelie	6 min	31
16	Lijden maakt andere gelovigen vrijmoedig	2 min	34
17	Christus verkondigd uit verkeerde motieven	3 min	35
18	Leven of sterven tot eer van Christus	5 min	37
19	Berusting in Gods soevereiniteit	3 min	40
20	Het leven is Christus, het sterven winst	3 min	42
21	Een levenswandel waardig aan het evangelie	2 min	44
22	Standvastig en onbevreesd in vervolging	3 min	45
23	Lijden voor Christus als genadegave	2 min	47
24	Eenheid door liefde en eensgezindheid	2 min	48
25	Nederigheid en het opgeven van eigen rechten	3 min	49
26	Christus gaf Zijn goddelijke rechten prijs	3 min	51
27	Christus' diepe zelfvernedering	4 min	53
28	Wie zichzelf vernedert, wordt verhoogd	2 min	55
29	Christus verhoogd boven alle machten	4 min	56

30	Werk uw zaligheid uit in gehoorzaamheid	2 min	59
31	Eensgezind schijnen als lichten	2 min	60
32	Timotheüs' oprechte zorg voor de gemeente	4 min	61
33	Epafroditus keert geëerd terug	2 min	64
	Om verder te lezen		65

1

Datering en gevangenschap van Paulus

We gaan naar de brief van Paulus aan de Filippenzen. Dit is waarschijnlijk de vierde brief die hij vanuit zijn gevangenschap in Rome schreef. Hij zat beslist gevangen toen hij hem schreef. Dat blijkt duidelijk genoeg uit wat hij ons in het eerste hoofdstuk over zichzelf vertelt. Vooral vanaf vers 12 spreekt hij enkele verzen lang over zijn boeien, zijn ketenen en het effect dat zijn gevangenschap had op de verspreiding van het evangelie onder de keizerlijke hofhouding. We weten dus dat hij vanuit de gevangenis schrijft.

Sommigen hebben gedacht dat hij schreef vanuit zijn gevangenschap in Caesarea. We weten dat hij daar twee jaar in de gevangenis doorbracht, in afwachting van zijn overbrenging naar Rome. Nadat hij naar Rome was gegaan, bracht hij daar volgens het boek Handelingen minstens twee jaar in de gevangenis door. Over wat daarna gebeurde, hebben we geen definitieve gegevens. De meesten geloven, denk ik, dat Paulus uit die gevangenschap in Rome werd vrijgelaten, nog wat rondreisde en later opnieuw werd gevangengenomen, toen de vijandigheid tegen de christenen toenam. Vervolgens werd hij door Nero gedood.

Volgens het scenario dat de meesten zouden aanvaarden, weten we dat Paulus twee jaar in Caesarea gevangen zat en minstens twee jaar in Rome. Misschien werd hij voor een bepaalde tijd vrijgelaten en kwam hij daarna voor de tweede keer in Rome in gevangenschap terecht. Sommigen geloven dat deze brief tijdens zijn gevangenschap in Caesarea werd geschreven, maar daar is nauwelijks enige reden voor. In deze brief is hij juist sterk optimistisch over zijn spoedige vrijlating. Vooral in hoofdstuk 1, vers 26, maakt hij heel duidelijk dat hij verwacht spoedig vrijgelaten te worden. Hij zegt:

opdat uw roemen in Christus Jezus overvloedig is door mij, door mijn hernieuwde aanwezigheid bij u.

FILIPPENZEN 1:26

Hij verwijst naar zijn verwachting dat hij spoedig vrijgelaten zal worden. Elders zullen we ook uitspraken tegenkomen waarin hij de hoop uitspreekt dat hij door hun gebeden vrijgelaten zal worden.

Dit klinkt heel anders dan bijvoorbeeld 2 Timotheus, dat hij eveneens tijdens een gevangenschap in Rome schreef. In 2 Timotheus zei Paulus:

Ik word immers reeds als een plengoffer uitgegoten en het tijdstip van mijn heengaan is aanstaande.

2 TIMOTHEÛS 4:6

enzovoort. Vanwege dit verschil in toon gelooft men dat deze brief uit de eerdere gevangenschap in Rome moet stammen. Toen was hij optimistisch over zijn vrijlating en werd hij waarschijnlijk ook voor een bepaalde tijd vrijgelaten. 1 en 2 Timotheus zouden daarentegen uit een latere gevangenschap stammen, toen hij opnieuw gevangengenomen werd. Uit die gevangenschap werd hij nooit vrijgelaten, maar uiteindelijk stierf hij de marteldood.

Het zou heel verrassend zijn als zowel Filippenzen als 1 en 2 Timotheus uit dezelfde gevangenschap in Rome stamden. Toch zat hij vrijwel zeker in Rome gevangen toen hij al deze brieven schreef. Maar zijn verwachting over hoe het zou aflopen is in Filippenzen heel anders dan in 2 Timotheus, waarschijnlijk vanwege de verschillende omstandigheden van een andere gevangenschap.

2

Filippenzen als blijde gevangenisbrief

Filippenzen is een heel blijde brief, hoewel Paulus hem schrijft terwijl hij geketend is. Hij werd waarschijnlijk rond dezelfde tijd geschreven als, of misschien iets later dan, Kolossenzen, Efeze en Filemon. Die brieven worden samen met deze brief de gevangenisbrieven van Paulus genoemd.

De brieven van Paulus worden doorgaans in verschillende groepen verdeeld. Romeinen vormt natuurlijk als leerstellige verhandeling een klasse op zichzelf. 1 en 2 Korinthe en 1 en 2 Thessalonicenzen vormen vanzelfsprekend eigen groepen, die gewoonlijk de briefwisseling met Korinthe en de briefwisseling met Thessalonica worden genoemd. Dan hebben we wat wij de gevangenisbrieven noemen, die tijdens zijn gevangenschap in Rome werden geschreven. De brieven uit die eerste gevangenschap in Rome die ik zojuist noemde, worden doorgaans beschouwd als Efeze, Kolossenzen, Filemon en Filippenzen. Kolossenzen en Filemon hebben we al bestudeerd, en Efeze bewaren we voor later.

Efeze is een heel belangrijke brief. Hij heeft veel gemeen met Kolossenzen. Sommige passages zijn zelfs vrijwel woordelijk van de ene in de andere overgenomen, met slechts een iets andere formulering. Maar Filippenzen was waarschijnlijk de vierde van deze vier gevangenisbrieven die werd geschreven. Dan hebben we natuurlijk nog de pastorale brieven van Paulus. Dat zijn de brieven die hij aan Timotheus en Titus schreef, en die zullen we later bestuderen.

Ik zou zeggen dat de brief aan de Filippenzen de persoonlijkste brief is die Paulus aan een gemeente schreef. Zijn brief aan Filemon is beslist nog persoonlijker, maar die is niet zozeer aan een gemeente geschreven als wel aan een persoonlijke vriend.

Wanneer Paulus aan gemeenten schreef, had hij vaak een sterk ambtelijke toon. De hele toon van zijn brief was dan enigszins neerbuigend tegenover de gemeente, alsof hij van bovenaf tot haar sprak. Hier spreekt hij echter heel vertrouwelijk en vrijuit met hen. Hij legt zijn hart bloot.

Dat deed hij in 2 Korinthe natuurlijk ook vrij vaak, maar bij de gemeente in Korinthe had hij niet dezelfde soort vrijheid. Hij probeerde steeds op een ongemakkelijke manier zijn apostelschap te verdedigen. Hoewel hij zijn emoties heel duidelijk liet zien, waren dat niet noodzakelijk altijd positieve emoties. Tegenover de Filippenzen had hij uitsluitend positieve emoties.

3

Filippi en het ontstaan van de gemeente

Door de hele brief heen zijn blijdschap en je verblijden de belangrijkste thema's. Als je de hele brief zou doorgaan en in je Bijbel iedere plaats zou markeren waar het woord 'blijdschap' of 'verblijden', of een verwant woord, voorkomt, zou je ontdekken dat dit de overheersende geest van de brief is. Dat komt waarschijnlijk doordat deze gemeente zoveel voor hem betekende. Je moet bedenken dat de gemeente in Filippi de eerste gemeente in Europa was. Paulus had voornamelijk in Asia gediend en wilde zelfs verder Asia in trekken, maar de Heilige Geest verbood hem dat, zegt de Schrift. Uiteindelijk werd hij door een droom geroepen om over te steken naar Europa, naar Macedonië. De eerste stad waar hij daar aankwam, was Filippi.

Filippi was een Romeinse kolonie. Dat betekent dat het niet zomaar een gewone stad in het Romeinse Rijk was, maar dat ze een bijzondere status had, waardoor mensen die daar geboren waren als burgers van Rome werden beschouwd. Paulus zelf bezat het burgerrecht, waarschijnlijk niet omdat hij in Tarsus geboren was, maar eerder vanwege familieprivileges die hij had. Zijn vader was een burger. Als iemand in een Romeinse kolonie geboren werd en burger van die kolonie was, had hij de voorrechten van het Romeinse burgerrecht.

De mensen in Filippi waren over het algemeen trots op hun Romeinse burgerrecht. Het verhaal over de stichting van de gemeente daar vinden we in Handelingen 16. We weten dat Paulus daar met de gemeente een veelbelovend begin maakte, maar hij werd er vervolgd en zelfs in de gevangenis geworpen omdat hij een demon had uitgedreven uit een jonge helderziende vrouw. De beschuldigingen die tegen hem werden ingebracht, waren dat zij dingen onderwezen die de Filippenzen volgens de wet niet mochten naleven, want, zoals ze zeiden:

Wij zijn Romeinen.

HANDELINGEN 16:21

Ze waren er heel trots op dat ze Romeinen waren. Ongetwijfeld hechtten ze grote waarde aan hun bijzondere, bevoorrechte status als Romeinen. Hoewel ze geen burgers van de stad Rome waren, waren ze Romeinen doordat ze in een Romeinse kolonie woonden.

4

Joden in Filippi en de bekering van Lydia

Filippi werd grotendeels bewoond door gepensioneerde Romeinse soldaten, hoewel er ook andere mensen woonden, zoals we ontdekken wanneer we het verslag in Handelingen 16 lezen. Je herinnert je misschien dat er in de stad Filippi, en dus ook in de gemeente te Filippi, heel weinig Joden waren. Dat was anders dan bijvoorbeeld in de gemeente van Rome, waaraan Paulus schreef, of in sommige andere gemeenten die een sterk Joods element hadden, hoewel ze in heidense gebieden lagen.

Filippi was een stad waar niet veel Joden woonden, waarschijnlijk omdat het meer een militaire stad dan een handelsstad was. We weten dat de Joden zich meestal aangetrokken voelden tot gebieden waar handelswaar verkocht kon worden. We weten dat er in de hele stad minder dan tien Joodse gezinnen waren. Het was namelijk gebruikelijk dat men in elke stad waar meer dan tien gezinshoofden waren, dat wil zeggen tien volwassen Joodse mannen, een synagoge bouwde.

Maar Filippi had geen synagoge, en toen Paulus daar in Handelingen 16 aankwam, trof hij geen synagoge aan. Daarom vond hij de Joden die er wel waren beneden aan een rivier, waar ze op de sabbat samenkwamen om eenvoudigweg te rusten en over de Schriften na te denken. Dit was gebruikelijk in steden waar geen synagoge was. Als er in een stad minder dan tien volwassen Joodse mannen waren, gingen de Joden die er wel waren op de sabbat onder een boom of bij een rivier zitten om over God en de Schriften na te denken. Daar vond Paulus een paar Joden toen hij daar voor het eerst kwam.

De eerste bekeerling die hij in Europa had, en dat was in Filippi, was een vrouw. Zelf was ze geen Europese. Ze was afkomstig uit Asia, maar woonde blijkbaar in Filippi. Ze was een purperverkoopster. Dat wil zeggen dat ze een bepaald soort verfstof verkocht

die in die tijd erg duur was. Haar naam was Lydia, en ze bevond zich bij de Joden aan de rivier. Misschien was ze een proseliet of iemand die God vreesde. Ze kwam eigenlijk uit Asia, maar werd de eerste bekeerling in Europa. Ze nodigde Paulus en zijn metgezellen uit in haar huis, waar ze blijkbaar enige tijd verbleven.

5

De gevangenvaarder en gemeenteleden

Zoals we ons herinneren, kwamen ze in moeilijkheden doordat ze de demon uit dit slavenmeisje uitdreven, dat een waarzeggende geest had, of een pythongeest, zoals er in het Grieks feitelijk staat. Toen ze daar in Filippi in de gevangenis zaten, zond God een aardbeving terwijl ze in hun boeien lofliederen voor God zongen. Hun voetblokken sprongen open, de deuren van de cel sprongen open, en de gevangenvaarder dacht dat de gevangenen ontsnapt waren en probeerde zelfmoord te plegen. Maar Paulus voorkwam dat, en het leidde tot de bekering van de gevangenvaarder van Filippi, die nog een van de eerste bekeerlingen in Filippi was.

We weten niet erg veel over de afzonderlijke leden van de gemeente in Filippi. Sommigen van hen worden hier voor ons bij naam genoemd. Er waren met name twee vrouwen die Paulus in hoofdstuk 4, vers 2 noemt, namelijk Euodias en Syntyche. Ze hadden blijkbaar onderling onenigheid, en Paulus stuurt hun in hoofdstuk 4, vers 2 een speciale boodschap om hun onenigheid bij te leggen en eensgezind met elkaar te zijn.

Er is ook iemand die hij in vers 3 aanduidt als:

Ja, ik vraag ook u, mijn oprechte metgezel: Help deze vrouwen, die samen met mij gestreden hebben in het Evangelie, ook met Clemens en mijn andere medewerkers, van wie de namen in het boek des levens staan.

FILIPPENZEN 4:3

Het woord dat hier met ‘oprechte metgezel’ is vertaald, kan letterlijk als ‘jukgenoot’ worden weergegeven. Een jukgenoot doet denken aan een juk waaraan twee ossen trekken. Als jij een van die ossen was, zou de andere os de jukgenoot zijn, je partner onder het juk die samen met jou trekt. Hoewel de echte jukgenoot hier niet bij naam wordt genoemd, is het mogelijk dat hiermee naar Lukas wordt verwezen, al kunnen we daar beslist niet zeker van zijn. Lukas was een deel van de tijd bij Paulus in Rome. Maar we hoeven niet te veronderstellen dat Lukas gedurende de twee jaar dat Paulus in Rome gevangenzat, voortdurend bij hem bleef. We weten dat Paulus, toen hij na zijn vervolging en alles wat daar gebeurd was voor het eerst uit Filippi vertrok, Lukas daar achterliet. Hoewel dit niet rechtstreeks in het boek Handelingen wordt gezegd, zien we dat Lukas hem naar Filippi vergezelde, maar hem niet vanuit Filippi verder vergezelde. Toen Paulus vanuit Filippi zuidwaarts naar Thessalonica trok, en later naar Berea, Athene en Korinthe, had hij Lukas daar in Filippi achtergelaten. Blijkbaar deed hij dat omdat de gemeente nog een vorm van pastorale leiding nodig had. Later, toen Paulus langs dezelfde route terugkeerde en in Filippi aankwam, voegde Lukas zich weer bij hem.

Dat maken we op uit de gedeelten in Handelingen waar ‘wij’ staat en de gedeelten waar ‘zij’ staat. Wanneer Lukas Handelingen schrijft, zegt hij soms: ‘Wij deden dit’, en soms: ‘Zij deden dit.’ Door de gedeelten waar ‘wij’ staat met elkaar te vergelijken, kunnen we zien dat er ‘wij’ staat tot aan hun aankomst in Filippi. Daarna waren het ‘zij’ die naar de zuidelijke delen van Griekenland trokken. Toen ze later weer naar het noorden kwamen, was het opnieuw ‘wij’ dat vanuit Filippi vertrok om terug te gaan naar Asia. Het lijkt er dus op dat Lukas een bijzondere leidinggevende rol in deze gemeente vervulde. De trouwe metgezel die in hoofdstuk 4, vers 3 wordt genoemd, kan een verwijzing zijn naar Lukas zelf. Dat is soms gedacht.

Er worden nog enkele andere mensen bij naam genoemd. In hoofdstuk 4, vers 3 wordt bijvoorbeeld een zekere Clemens genoemd. Die moet niet worden verward met Clemens van Rome of Clemens van Alexandrië, twee van de vroege kerkvaders. Het is gewoon een andere Clemens; blijkbaar was dat een vrij algemene naam. Het lijkt erop dat de gemeente oorspronkelijk bestond uit enkele Joodse vrouwen of vrouwelijke

Joodse proselieten. We weten dat in elk geval enkele mannen zich bij de gemeente aansloten vanwege de gevangengewaarmer van Filippi. Hij werd samen met zijn hele gezin, dat die nacht werd gedoopt, lid van de gemeente.

6

Een trouwe gemeente met weinig problemen

Eén bijzonderheid van deze gemeente is dat Paulus er nooit de moeilijkheden mee heeft gehad die hij met bijna alle andere gemeenten had. We kennen zijn problemen met Galatië. We kennen zijn problemen met Korinthe. In de brief aan de Efeziërs vinden we eigenlijk geen verwijzing naar problemen die hij met hen had, maar we weten wel dat hij in Efeze hoe dan ook in moeilijkheden terechtkwam. Toch leek de gemeente in Filippi hem altijd te steunen.

Ze hadden wel een beetje last van het gebruikelijke probleem van onderlinge ruzies. Zoals we al zeiden, schijnen Syntyche en Euodia ruzie te hebben gehad. Paulus moest tussenbeide komen om hen tot verzoening te brengen. Maar het was niets vergeleken met de scheuringen die in de gemeente van Korinthe dreigden plaats te vinden. Wat het binnendringen van jудаïsten betreft: er waren enkele jудаïsten die deze mensen lastigvielen. Dat blijkt duidelijk uit hoofdstuk 3, vers 2, waar hij zegt:

Let op de honden, let op de slechte arbeiders, let op de versnijdenis.

FILIPPENZEN 3:2

Oftewel: de snijders. Daarmee bedoelt hij de besnijdenispartij.

Blijkbaar bleef deze gemeente niet helemaal gevrijwaard van het binnendringen van de besnijdenispartij. Maar kennelijk had de gemeente hun geen enkele ruimte gegeven, zoals bijvoorbeeld de gemeenten in Galatië dat wel hadden gedaan.

Waarschijnlijk richtte de besnijdenispartij haar aandacht niet zo sterk tegen Paulus in Filippi, omdat er in Filippi niet veel Joden waren. Daardoor voelde de besnijdenisgroep zich daar minder toe aangetrokken. Misschien kregen ze daar niet dezelfde steun van Joden als in andere steden.

In ieder geval schrijft Paulus deze gemeente vooral met een gevoel van opluchting, en niet met een bezwaard gemoed. Hij is enthousiast, bemoedigd en verheugd. Hij heeft werkelijk niets negatiefs te zeggen. In positieve zin heeft hij enkele prachtige dingen te zeggen.

7

Aanleiding voor de brief en eerdere giften

Het is een korte brief. De aanleiding voor het schrijven ervan was kennelijk dat hij een financiële gift van hen had ontvangen, waarvoor hij hun wilde bedanken. Omdat hij toch een brief zou sturen waarin hij bevestigde dat hij de gift had ontvangen, besloot hij die gelegenheid ook te gebruiken om hen op de hoogte te brengen van zijn omstandigheden en hen over enkele belangrijke zaken aan te sporen. Zo werd deze korte brief geschreven.

Hoewel de brief kort is, staan er in elk hoofdstuk bekende gedeelten. Dat wil zeggen dat elk van deze hoofdstukken materiaal bevat dat heel geschikt is om te citeren. In sommige brieven staat het meeste citeerbare materiaal in een paar hoofdstukken en is de rest tamelijk onbekend. Maar deze brief is van begin tot eind rijk aan zulke passages.

De Filippenzen hadden Paulus meer dan eens geld gestuurd. Bedenk dat hij tegen de Korintheërs zei dat hij geen geld zou aannemen van de gemeenten in Achaje, het zuiden van Griekenland. Maar hij nam wel geld aan van de gemeenten in Macedonië. Dat kwam waarschijnlijk door het verschil in mentaliteit tussen de christenen op die twee plaatsen. Paulus zei dat hij geen geld van de Korintheërs zou aannemen. Hij wilde degenen die een aanleiding zochten om hem te beschuldigen, geen enkele aanleiding geven. Daarom maakte hij er eenvoudig zijn vaste beleid van om geen geld van hen aan te nemen.

Maar in de Macedonische gemeenten en in Filippi was die neiging om Paulus te beschuldigen en tegen te werken kennelijk niet aanwezig. Daarom wees hij hun giften helemaal niet af. Blijkbaar was dit ongeveer de vierde keer dat ze hem geld hadden

gestuurd. In hoofdstuk 4, vers 15 brengt hij naar voren dat ze hem bij verschillende gelegenheden geld hadden gegeven.

Vers 15 zegt:

En ook u, Filippenzen, weet dat in het begin van het Evangelie, toen ik uit Macedonië vertrok, geen enkele gemeente mijn deelgenoot werd in de rekening van uitgave en ontvangst, dan u alleen.

FILIPPENZEN 4:15

We herinneren ons uit Handelingen dat Paulus, toen hij Filippi verliet, naar Thessalonica trok. Hij was daar maar kort. Maar zelfs in die korte tijd in Thessalonica ontving hij tweemaal een financiële gift van de gemeente in Filippi. Uit wat hij in 2 Korinthe zegt, weten we dat de Macedonische gemeenten arm waren. Denk aan 2 Korinthe 8:1, waar hij de Korintheïers aanspoort om te geven door te wijzen op het voorbeeld van de Macedonische gemeenten. Filippi was daarvan beslist de voornaamste groep. Hij laat doorschemeren dat het voor de Macedonische gemeenten vanwege hun armoede een zeer kostbare zaak was om te geven.

Toch had de gemeente in Filippi hem ondanks haar armoede tweemaal, of tegen die tijd waarschijnlijk viermaal, geld gestuurd. Hij vermeldt dat ze hem in Thessalonica tweemaal geld hadden gestuurd. We weten dat ze hem geld stuurden toen hij in Korinthe was, want dat zegt hij in 2 Korinthe. Hij zegt:

Want wat mij ontbrak, hebben de broeders die van Macedonië kwamen, aangevuld; en in alles ben ik ervoor op mijn hoede geweest u niet tot last te zijn, en ik zal er ook voor op mijn hoede blijven.

2 KORINTHE 11:9

Nu is hij in Rome en heeft hij zojuist opnieuw een financiële gift ontvangen. Dit zou minstens de vierde keer zijn dat ze hem geld hadden gestuurd, en daarom schrijft hij hun deze brief.

8

Epafroditus brengt de gift naar Paulus

In deze brief wordt een paar keer een man genoemd die Epafroditus heet. Hij wordt in hoofdstuk 2, vers 25, omschreven als Paulus' broeder. Daarmee wordt natuurlijk zijn broeder in het geloof bedoeld, en niet zijn natuurlijke broer. Ook wordt hij zijn medearbeider en medestrijder genoemd. Dat duidt er allemaal op dat Epafroditus in zekere zin Paulus' medewerker in de bediening was. Maar hij wordt omschreven als:

Ik heb het echter nodig geacht Epafroditus naar u toe te sturen, mijn broeder, medearbeider en medestrijder, en uw gezant en dienaar in wat ik nodig had,

FILIPPENZEN 2:25

Dat wil zeggen dat Epafroditus in een bijzondere zin een boodschapper van de gemeente in Filippi is.

Dat wordt duidelijk wanneer we bij hoofdstuk 4, vers 18 komen, waar staat:

Maar ik heb alles ontvangen en ik heb overvloed; ik ben geheel voorzien, nu ik door middel van Epafroditus ontvangen heb wat door u gezonden was, als een aangename geur, een welgevallig offer, welbehaaglijk voor God.

FILIPPENZEN 4:18

Het lijkt dus duidelijk genoeg dat Epafroditus lid was van de gemeente in Filippi en dat hij, bij de gelegenheid die aanleiding gaf tot deze brief, degene was die de giften overbracht. Toen de gemeente in Filippi hoorde van Paulus' benarde situatie in Rome, had ze Epafroditus gestuurd om deze gift naar hem toe te brengen.

Blijkbaar had Epafroditus daar in Rome enige tijd bij Paulus doorgebracht. Nadat hij de gift had gebracht, keerde Epafroditus niet meteen terug. Blijkbaar werd hij in Rome ziek. Dat wordt in hoofdstuk 2, vers 26 vermeld:

omdat hij vurig naar u allen verlangde en in grote angst verkeerde, omdat u gehoord had dat hij ziek was. Hij is inderdaad ook ziek geweest, tot dicht bij de dood, maar God heeft Zich over hem ontfermd, en niet alleen over hem, maar ook over mij, opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben. Daarom heb ik hem des te sneller gestuurd, opdat u zich weer kunt verblijden als u hem ziet, en ik minder droevig ben.

FILIPPENZEN 2:26-28

Het lijkt er dus op dat Epafroditus met een gift naar Paulus kwam en dat hij, onderweg of terwijl hij in Rome was, een of andere ziekte opliep die hem bijna het leven kostte. Paulus spreekt er nogal zakelijk over, alsof ziekte gewoon iets was waaraan christenen gewend waren, en niet alsof het vreemd was dat een christen ziek werd. Hij zegt eenvoudig:

Hij was ziek. Jullie hadden gehoord dat hij ziek was. Hij was zelfs doodziek, maar de Heer had medelijden en spaarde hem, en mij ook door hem te sparen.

Het punt is dat Epafroditus lang genoeg in Rome moet zijn gebleven om de gemeente in Filippi het bericht uit Rome te laten ontvangen dat Epafroditus daar ziek was. Vervolgens ontving Paulus het bericht dat de gemeente in Filippi zich zorgen maakte over Epafroditus. Toen Epafroditus dat hoorde, maakte hij zich zorgen om de gemeente. Hij moet daarom een tijdlang bij Paulus in Rome zijn geweest, want al die berichten moesten heen en weer gaan.

Toen hij ten slotte hersteld was, zei Paulus: 'Ik stuur je meteen terug naar Filippi. Ik wil niet dat je hier in Rome sterft. Dat zou mij en de gemeente in Filippi zo veel verdriet doen. Ik stuur je nu terug, terwijl je gezond bent.' En dat deed hij dus.

Deze man Epafroditus, over wie we verder weinig weten buiten wat we in deze brief lezen, was blijkbaar een belangrijke boodschapper van de gemeente in Filippi. Sommigen denken dat hij misschien de voornaamste voorganger van de gemeente was, maar dat zou slechts een gok zijn. Het lijkt nauwelijks waarschijnlijk dat ze de voorganger van hun gemeente op een wekenlange missie naar Rome zouden sturen, terwijl ze waarschijnlijk regelmatig van zijn diensten in de gemeente gebruikmaakten. Bovendien betwijfel ik of Filippi één enkele voorganger had.

9

Opzieners, oudsten en meervoudig leiderschap

In het eerste vers van de brief staat iets interessants. Hij brengt zijn groeten over aan alle heiligen die in Filippi zijn, met de opzieners en diakenen. Dit is de enige van zijn brieven waarin hij daadwerkelijk over de ambtsdragers van de gemeente spreekt, de opzieners en diakenen, en hen in zijn begroeting aanspreekt. We weten alleen uit het boek Handelingen en uit de pastorale brieven wat opzieners en diakenen zijn. Met de pastorale brieven worden 1 Timotheus, hoofdstuk 3, en Titus, hoofdstuk 1, bedoeld. In beide gevallen wordt een beschrijving gegeven van het ambt en de vereisten voor een oudste, die Paulus gelijkstelt aan een opziener. Een oudste en een opziener zijn hetzelfde. Het woord dat met ‘opziener’ is vertaald, betekent letterlijk iemand die toezicht houdt: episkopos in het Grieks. Daar komt natuurlijk het woord ‘episcopaals’ vandaan. Episkopos betekent iemand die toezicht houdt, en dat is het Griekse woord dat met ‘opziener’ is vertaald. Het beschrijft de taak van een opziener. Het andere woord, ‘oudste’, komt daarentegen van het Griekse woord presbuteros, dat duidelijk verwant is aan ons moderne woord ‘presbyteriaans’. Presbuteros betekent oudste. Letterlijk betekent het een oudere man. Waarschijnlijk was presbuteros, een oudste, de titel van het ambt, terwijl ‘opziener’ de beschrijving van zijn ambt was. Hij hield toezicht op de gemeente.

In Handelingen hoofdstuk 20 bijvoorbeeld had Paulus de oudsten van de gemeente van Efeze bij zich geroepen. Hij zou niet persoonlijk naar Efeze gaan, dus liet hij hen bij zich komen in Milete. Ze kwamen naar hem toe en hij sprak een laatste afscheidsboodschap tot hen. In Handelingen 20:28 zegt hij tegen de oudsten van Efeze:

Zie dan toe op uzelf en op heel de kudde, te midden waarvan de Heilige Geest u tot opzieners aangesteld heeft om de gemeente van God te weiden, die Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed.

HANDELINGEN 20:28

Dat woord is episkopos, oftewel ‘opziener’. Hij spreekt hier in feite tot de oudsten. Dat wordt ons heel duidelijk gezegd in vers 17:

Maar hij stuurde iemand uit Milete naar Efeze en liet de ouderlingen van de gemeente halen.

HANDELINGEN 20:17

Tot hen werd deze toespraak gericht. Dus tegen de oudsten zei hij:

De Heilige Geest heeft jullie tot bisschoppen aangesteld, of:

heeft jullie als toezichthouders aangesteld.

Het is dus duidelijk dat het woord opziener en het woord oudste, wat het ambt betreft, hetzelfde betekenen.

We vinden verdere bevestiging van dat feit in Titus hoofdstuk 1, in zijn lijst met vereisten voor oudsten. Hij zegt in Titus hoofdstuk 1, vers 5:

Om die reden heb ik u op Kreta achtergelaten, opdat u verder in orde zou brengen wat nog ontbrak, en van stad tot stad ouderlingen zou aanstellen, zoals ik u opgedragen heb. Zo iemand moet onberispelijk zijn, de man van één vrouw, gelovige kinderen hebben, die niet te beschuldigen zijn van losbandigheid of opstandigheid. Want een opziener moet onberispelijk zijn, als een beheerder van het huis van God, niet eigenzinnig, niet opvliegend, niet verslaafd aan wijn, niet vechtlustig, niet uit op oneerlijke winst,

TITUS 1:5-7

Let op, in vers 5 zegt hij:

Stel oudsten aan. Daarna noemt hij enkele vereisten en zegt hij:

Want een bisschop moet onberispelijk zijn.

Dat wil zeggen: een oudste is een opziener. En omdat een opziener onberispelijk moet zijn, moeten oudsten dus aan deze vereisten voldoen. Een opziener mag mensen geen aanleiding geven hem iets te verwijten.

We zien dus dat het woord opziener, Bijbels gesproken, eenvoudigweg naar een oudste verwijst. Het is een gelijkbetekenende term. In de Schriften vinden we geen enkel geval van een gemeente die maar één opziener of maar één oudste had. In alle gevallen hadden de gemeenten meerdere oudsten of opzieners. In het vers dat we zojuist lazen,

Titus 1:5, staat dat er in elke stad oudsten, meervoud, aangesteld moesten worden. Hoewel er in elke stad maar één gemeente was, moest hij oudsten aanstellen. In Jakobus hoofdstuk 5 staat:

Als iemand ziek is, laat hij dan de ouderlingen, meervoud, van de gemeente, enkelvoud, bij zich roepen.

JAKOBUS 5:14

enkelvoud. Oudsten van de gemeente. Een gemeente had dus veel oudsten.

De eerste verwijzing naar oudsten in het boek Handelingen, die in het veertiende hoofdstuk van Handelingen staat, zegt dat Paulus en Barnabas tijdens de terugreis van hun eerste zendingsreis stopten in elke stad waar ze eerder waren geweest. Ze stelden in elke stad oudsten aan, oudsten in elke gemeente. Handelingen 14:23 zegt:

En toen zij in elke gemeente door het opsteken van de handen voor hen ouderlingen gekozen hadden en onder vasten gebeden hadden, droegen zij hen op aan de Heere, in Wie zij nu geloofden.

HANDELINGEN 14:23

Elke afzonderlijke gemeente had dus meerdere oudsten, of opzieners.

10

Pastoraal werk van oudsten en diakenen

Wat deed een opziener? Je zult hierover meer horen wanneer je bij de Pastorale Brieven komt, want die gaan uitvoeriger op dit onderwerp in. Maar een opziener deed kennelijk het pastorale werk. Dat vertelt ons dat de afzonderlijke gemeenten in de

vroege gemeente niet één voorganger hadden, maar een raad van voorgangers, een raad van oudsten. Ik weet dat zij pastoraal werk deden, omdat we in Handelingen 20:28 lezen dat Paulus, toen hij de oudsten van Efeze toesprak, zei:

Zie dan toe op uzelf en op heel de kudde, te midden waarvan de Heilige Geest u tot opzieners aangesteld heeft om de gemeente van God te weiden, die Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed.

HANDELINGEN 20:28

Dat is wat een voorganger is. Het woord ‘pastor’ betekent eenvoudigweg ‘herder’. Petrus schreef aan de oudsten in 1 Petrus hoofdstuk 5, de verzen 1 tot en met 4. Petrus richtte zich tot de oudsten en zei hun in die passage dat zij de kudde moesten weiden, pastoraal moesten verzorgen en hoeden. Het was dus de taak van de oudsten om de voorgangers van de gemeente te zijn.

Elke gemeente had meerdere oudsten, die ook opzieners werden genoemd en die wij tegenwoordig voorgangers zouden noemen. Het is echter interessant dat het woord voorganger onder protestanten waarschijnlijk de meest gebruikte aanduiding voor een ambtsdrager in een gemeente is, meestal voor de voornaamste ambtsdrager van een bepaalde gemeente. Gewoonlijk noemen we hem voorganger. Toch komt het woord voorganger in het Nieuwe Testament maar op één plaats voor als aanduiding voor ambtsdragers in de gemeente, en daar alleen in het meervoud. Dat is Efeze 4:11, waar staat:

En Hij heeft sommigen gegeven als apostelen, anderen als profeten, weer anderen als evangelisten en nog weer anderen als herders en leraars,

EFEZE 4:11

Soms wordt gedacht dat voorgangers en leraars twee omschrijvingen van hetzelfde ambt zijn, waarbij iemand zowel voorganger als leraar is. Hoe dan ook, het woord voorgangers komt alleen daar voor met betrekking tot een ambtsdrager in de gemeente, en daar staat het in het meervoud. Nergens in de Bijbel wordt dus

gesproken over een gemeente met één voorganger. Er zijn daarentegen wel bepaalde verwijzingen naar gemeenten met een college van oudsten, een oudstenraad, of, zoals Paulus het noemt, een presbyterium. Hij spreekt tot Timotheüs en zegt:

Veronachtzaam de genadegave niet die in u is en die u gegeven is door profetie, met handoplegging door de raad van ouderlingen.

1 TIMOTHEÛS 4:14

waarmee hij de oudstenraad bedoelt. De oudsten, meervoud, legden Timotheüs de handen op. Dit is dus wat we uit ons onderzoek naar opzieners en oudsten kunnen opmaken.

Diakenen daarentegen waren de mensen die vermoedelijk apart waren gezet om allerlei dienstverlenend werk voor de gemeente te doen. Het woord diaken betekent eenvoudigweg dienaar. De vraag of de zeven mannen die in Handelingen hoofdstuk 6 werden aangesteld diakenen waren, kan niet definitief worden beantwoord. Over het algemeen wordt aangenomen dat zij dat waren. Ik weet dat Jim, toen hij onderwijs gaf uit Handelingen, van mening was dat deze mannen pastoraal werk deden. Die bewering kon niet worden weerlegd, maar ook niet worden bewezen. Het enige wat we weten, is dat zij toezicht hielden op de verdeling van voedsel onder de weduwen. Of ze pastorale gesprekken voerden en dergelijke, weten we niet.

We weten wel dat de gemeente in Jeruzalem enigszins anders was dan de latere gemeenten, omdat de gemeente in Jeruzalem niet alleen door oudsten werd bestuurd, maar ook apostelen in haar midden had, apostelen die daar permanent woonden. De meeste andere gemeenten hadden die niet. De situatie in Jeruzalem verschilde dus enigszins van die in de andere gemeenten. Maar die gemeenten buiten Jeruzalem hadden over het algemeen een ouderlingschap dat het pastorale werk deed, een groep herders, niet één enkele herder, en diakenen die kennelijk allerlei werkzaamheden voor de gemeente verrichtten.

Het is interessant dat Paulus, wanneer hij zich in hoofdstuk 1, vers 1 van Filippenzen tot de gemeente richt, zegt:

Paulus en Timotheüs, dienstknechten van Jezus Christus, aan al de heiligen in Christus Jezus die in Filippi zijn, met de opzieners en diakenen:

FILIPPENZEN 1:1

‘Timotheüs’ is de Nederlandse vorm van de naam die in de Engelse bron als ‘Timotheus’ staat.

Hij zegt niet: doe de herder de groeten, want kennelijk hebben ze er geen. Ze hebben alleen opzieners en diakenen. Dit geeft ons dus opnieuw enig inzicht in de structuur van de gemeente.

11

Dankbaarheid voor trouwe gemeenschap

genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van de Heere Jezus Christus. Ik dank mijn God, telkens wanneer ik aan u denk

FILIPPENZEN 1:2-3

Anders dan bij sommige gemeenten waren zijn herinneringen aan bepaalde gemeenten niet noodzakelijk iets wat hem reden gaf om dankbaar te zijn. Soms werd hij bang wanneer hij hoorde wat er gaande was. Maar iedere keer dat hij aan deze groep dacht, waren zij altijd mensen die hem steunden, altijd positief. Ze tolereerden in deze gemeente nooit enige tegenstand tegen Paulus. Ze steunden hem van harte, en dat bleek altijd uit het teken dat ze hem geld stuurden. Als mensen je vrijwillig geld sturen, is dat natuurlijk een teken van een algemene houding van steun.

Wanneer hij aan deze gemeente dacht, verwarmde dat altijd zijn hart. Nadat hij aan de gemeente in Korinthe en de gemeenten in Galatië had gedacht, werd het allemaal nogal zwaar. Dus dacht hij aan de Filippenzen: ‘Ach ja. Er is tenminste iets waar ik blij

om kan zijn.’ En daarom zegt hij:

Ik dank mijn God, telkens wanneer ik aan u denk — in elk gebed van mij voor u allen bid ik altijd met blijdschap — vanwege uw gemeenschap aan het Evangelie, van de eerste dag af tot nu toe.

FILIPPENZEN 1:3-5

Met andere woorden, hij heeft onafgebroken gemeenschap met deze gemeente gehad, anders dan met sommige van die andere gemeenten, met wie zijn gemeenschap nu eens wel en dan weer niet bestond. Maar deze mensen zijn altijd met hem verenigd geweest, vanaf de eerste dag tot nu toe.

Ik vertrouw erop dat Hij Die in u een goed werk begonnen is, dat voltooien zal tot op de dag van Jezus Christus. Het is immers voor mij terecht dat ik dit van u allen denk, omdat ik u allen in mijn hart heb als deelgenoten van mijn genade, zowel in mijn gevangenschap als in de verdediging en bevestiging van het Evangelie.

FILIPPENZEN 1:6-7

Een andere vertaling luidt:

jullie delen samen met mij in de genade, wat een even goede vertaling van het Grieks is.

Want God is mijn Getuige hoe vurig ik naar u allen verlang, met de innige gevoelens van Jezus Christus.

FILIPPENZEN 1:8

En dit bid ik dat uw liefde nog steeds overvloediger wordt in kennis en alle fijngevoeligheid, opdat u kunt onderscheiden wat wezenlijk is, opdat u oprecht bent en zonder aanstoot te geven tot de dag van Christus, vervuld met vruchten van gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn, tot heerlijkheid en lof van God.

FILIPPENZEN 1:9-11

12

God voltooit Zijn werk in gelovigen

Dit is zijn inleiding, de eerste elf verzen. Die gaat over zijn verlangen, zijn dankbaarheid over de gemeente en ook zijn vertrouwen in hen en zijn hoop voor hen. In vers 6 zegt hij dat hij er vertrouwen in heeft dat God, Die het goede werk in hen begonnen was, zou blijven volbrengen wat Hij begonnen was te doen, tot de dag van Christus Jezus. Dit betekent natuurlijk dat God voortdurend in deze gemeente zal blijven werken totdat Jezus terugkomt.

Veel mensen hebben dit persoonlijk opgevat, en ik denk dat het ook volkomen terecht is om dat te doen, al is dat misschien niet zijn voornaamste gedachte. Maar wij hebben het zo opgevat dat God, zodra je tot bekering bent gekomen, een werk van genade in je heeft verricht, een werk van bekering, en je een gave van geloof heeft gegeven, en dat je een christen bent geworden. Hij is een werk in je begonnen. Soms lijkt het er niet op dat dat werk ooit werkelijk voltooid zal worden, vooral wanneer je tijdelijke terugvallen hebt, wanneer je terugvalt in oude denk- of handelwijzen. Dit vers heeft christenen door de eeuwen heen veel troost geboden als een persoonlijke belofte. Het werd dan niet zozeer opgevat als een belofte aan een gemeente, zoals hier het geval is, maar als een belofte aan jou als persoon. God is een werk in je begonnen. Hij zou dat niet hebben gedaan als Hij niet van plan was het af te maken.

Nu valt erover te discussiëren of je enige macht hebt om Zijn voornemen met jouw leven te dwarsbomen. Ik denk dat je die hebt. Sommige mensen denken van niet. Maar het punt is dat we ervan uitgaan dat we dat niet zullen doen. De hele vraag of we God

ervan kunnen weerhouden in ons leven te werken, is een vraag waar afvalligen zich zorgen over moeten maken, niet mensen die volharden in het volgen van God. Wat ons betreft kunnen we erop vertrouwen dat God ons niet zal opgeven. Hij zal ons niet verlaten.

Dat is heel belangrijk voor ons, want soms is het diep tot ons bewustzijn en ons geweten doorgedrongen dat we het niet waard zijn dat Hij met ons blijft werken. Gewoonlijk denken we iedere keer dat we ernstig tekortschieten: 'Ik vraag me af of God mij moe begint te worden. Ik vraag me af of Gods geduld met mij bijna op is. Ik heb dit al zo vaak gedaan, en het lijkt erop dat ik er niet beter aan toe ben dan toen ik begon.'

Paulus heeft er hier vertrouwen in dat God het niet zal opgeven. Hij is Degene Die het werk in je doet. Hij benadrukt dit opnieuw in hoofdstuk 2, vers 13, waar hij zegt:

want het is God, Die in u werkt zowel het willen als het werken,
naar Zijn welbehagen.

FILIPPENZEN 2:13

Besef dat God een hoge prijs moest betalen om zelfs maar in je leven te kunnen beginnen te werken. Hij moest namelijk Zijn Zoon sturen om te sterven, de hoogste prijs die Hij had kunnen betalen. Er is niets anders wat Hij had kunnen geven dat Hem meer zou hebben gekost. Als het mogelijk was geweest, had Hij zilver en goud kunnen betalen om ons te verlossen. Zoals 1 Petrus ons vertelt:

in de wetenschap dat u niet met vergankelijke dingen, zilver of
goud, vrijgekocht bent van uw zinloze levenswandel, die u door
de vaders overgeleverd is,

1 PETRUS 1:18

Maar als Hij ons met zilver en goud had kunnen verlossen, zou het Hem niets hebben gekost, want Hij kan zulke dingen scheppen. Hij zou moeiteloos hele planeten van massief goud kunnen scheppen als Hij dat wilde. Maar Hij gaf het enige wat Hem

werkelijk iets kon kosten, namelijk Zijn eigen bloed. Hij werd mens en gaf vervolgens Zijn eigen leven.

Je ziet dus dat het God veel kost om zelfs maar iets met ons te beginnen. Nu Hij ermee begonnen is, kunnen we ons niet voorstellen dat Hij het zomaar zal weggooien. Iets waarvoor je een hoge prijs betaalt, laat je niet zomaar verloren gaan of uit het oog verdwijnen.

Mijn vrouw vroeg me eens om in de stad een beker koffie voor haar te halen. Ik ging de stad in, kocht een beker koffie om mee te nemen en liep weg zonder hem mee te nemen. Ik ging er ook niet voor terug, omdat hij niet zoveel had gekost. Ik dacht: 'Ik wil niet weer helemaal naar de andere kant van de stad rijden alleen maar om die koffie te halen.' Hij was niet zoveel waard, omdat hij niet zoveel had gekost, zo'n beker koffie om mee te nemen. Ik heb zelfs gewoon een andere voor haar gekocht.

Iets wat mij weinig kost, laat ik gemakkelijk los. Ik zal mezelf geen ongemak bezorgen om het terug te halen als ik het toevallig ergens heb laten liggen. Maar als ik tien dollar voor die beker koffie had betaald, zou ik helemaal zijn teruggedreden om hem te halen. Van iets wat mij veel kost, doe ik niet zomaar afstand.

Dat is wat we over God moeten begrijpen. De prijs die Hij heeft betaald om een werk in ons te beginnen, is zo hoog dat Hij Zich eraan heeft verbonden. Hij zit nu zo diep in dit project dat Hij het Zich niet kan veroorloven Zich eruit terug te trekken. Daarom kunnen we beseffen dat we voor Hem van grote waarde zijn en dat Hij ons niet gemakkelijk zal loslaten. Hij zal in ons blijven werken. Hij zal het werk in ons volbrengen tot de dag van Christus Jezus.

Vers 7 zegt:

Het is immers voor mij terecht dat ik dit van u allen denk, omdat ik u allen in mijn hart heb als deelgenoten van mijn genade, zowel in mijn gevangenschap als in de verdediging en bevestiging van het Evangelie.

FILIPPENZEN 1:7

Met andere woorden, het is alleen maar vanzelfsprekend om zo over jullie te denken. Ik draag jullie in mijn hart. Maar de reden waarom ik dit vertrouwen in jullie heb, zegt hij in vers 7, is dat jullie duidelijk net als ik genade ontvangen en in genade wandelen. Hij zegt:

Jullie delen samen met mij in de genade, of:

jullie delen in mijn genade. God is mijn getuige dat ik met de innige liefde van Jezus Christus enorm naar jullie verlang.

13

Liefde met kennis en onderscheidingsvermogen

Hij heeft echter wel een gebed voor hen. Hoewel hij vertrouwen in hen heeft, heeft hij wel degelijk een gebed voor hen. En dat is kennelijk dat er aan hun liefde enig onderscheidingsvermogen wordt toegevoegd. Er staat in vers 9:

En dit bid ik dat uw liefde nog steeds overvloediger wordt in kennis en alle fijngevoeligheid, opdat u kunt onderscheiden wat wezenlijk is, opdat u oprecht bent en zonder aanstoot te geven tot de dag van Christus,

FILIPPENZEN 1:9-10

Dat is het vermogen om dingen te beoordelen.

Weet je nog hoe hij daar met de Korintheërs over sprak? Hij zei:

De geestelijke mens beoordeelt wel alle dingen, zelf echter wordt hij door niemand beoordeeld.

1 KORINTHE 2:15

Hij gaf aan dat christenen een bepaald kritisch vermogen zouden moeten gebruiken, een bepaald onderscheidingsvermogen, een vermogen om dingen te beoordelen en te weten of ze goed of slecht zijn. Dit komt in meer dan een of twee van de brieven ter sprake, en het is duidelijk iets wat voor volwassen christenen wenselijk is. Hij twijfelt er niet aan dat ze al heel veel liefde hebben, en hij wil graag meer liefde zien. Hij wil dat hun liefde steeds overvloediger wordt, maar niet alleen maar als zo'n dweperige, slappe vorm van agapèliefde die zonder onderscheid over alles heen stroomt en alleen maar zegt: 'O, we houden gewoon van je, broeder. Het maakt niet uit of je een satanist bent of wat dan ook. Kom maar gewoon binnen.'

Er moet een zeker onderscheidingsvermogen zijn. Er moet beslist enige beoordeling zijn, een zekere kritische houding. Hoewel we liefde en oordeel soms misschien als twee tegengestelde dingen beschouwen, is het heel duidelijk dat beide belangrijk zijn. God heeft ons lief, maar niet zonder onderscheid. God is een God van oordeel en een God van liefde, en Paulus wil dat evenwicht. Het oordeel zal onze liefde besturen, er structuur aan geven en haar verantwoordelijk maken. Liefde op zichzelf is als pudding. Ze neemt uit zichzelf geen enkele vorm aan. Ze stroomt gewoon overal overheen en omsluit alles. Maar het oordeel stelt een soort grens aan het beoefenen van liefde.

Daar vind je tucht: wanneer je in een situatie liefde en oordeelsvermogen met elkaar verbindt. Je hebt die persoon lief en je ziet dat wat hij doet verkeerd is. Daarom moet er tucht worden uitgeoefend. Maar als je hem alleen maar liefhebt en geen enkel oordeelsvermogen hebt, zal er natuurlijk geen tucht zijn. Uiteindelijk wordt er niet gedaan wat liefdevol is wanneer er geen oordeelsvermogen is.

Dat is dus wat Paulus voor hen verlangt. Blijkbaar schieten ze niet tekort in liefde, maar hij maakt zich er zorgen over dat ze de dingen misschien niet altijd beoordelen zoals dat nodig is. Hij verlangt ernaar dat ze overvloedig mogen zijn in liefde, met alle

kennis en oordeelsvermogen, zodat ze kunnen onderscheiden wat voortreffelijk is. Dat wil zeggen: zodat ze onderscheidingsvermogen hebben en in staat zijn dingen op hun morele en geestelijke waarde te beoordelen.

vervuld met vruchten van gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn, tot heerlijkheid en lof van God.

FILIPPENZEN 1:11

14

Vruchten van gerechtigheid en vrede

Ik denk niet dat we enig verschil moeten zien tussen de vruchten van gerechtigheid die hier genoemd worden en de vrucht van de Geest die in Galaten genoemd wordt. Het feit dat er verschillende bewoordingen worden gebruikt, is niet zo belangrijk als het feit dat de bewoordingen op elkaar lijken. Het feit dat beide de vrucht van het christelijke leven worden genoemd, wijst erop dat hij op beide plaatsen over hetzelfde spreekt. In het ene geval, in Galaten, legt hij de nadruk op de bron van de vrucht. Dat wil zeggen: de vrucht wordt voortgebracht door de Geest en wordt daarom de vrucht van de Geest genoemd. In dit geval legt hij er de nadruk op dat deze vrucht zichtbaar wordt in een rechtvaardige levenswandel. Daarom is het de vrucht van gerechtigheid.

Jakobus gebruikt trouwens ook een soortgelijke uitdrukking in zijn brief, in hoofdstuk 3, vers 18. Hij zegt:

En de vrucht van de gerechtigheid wordt in vrede gezaaid voor hen die vrede stichten.

JAKOBUS 3:18

of:

van hen die vrede stichten.

Hij geeft dus aan dat we mensen moeten zijn die vrede stichten om deze vrucht van gerechtigheid voort te brengen. Dat staat aan het einde van de bespreking over de wijsheid van boven en de wijsheid van beneden. De wijsheid van beneden is vol strijd, afgunst, verwarring, enzovoort. Maar de wijsheid van boven is vredelievend, rein, enzovoort. Wanneer we vredelievend handelen en verlangen naar verzoening en naar goede relaties met onze broeders en zusters, brengt dat in ons leven de vrucht van gerechtigheid voort.

Het gevolg daarvan is natuurlijk niet dat wij eer ontvangen of dat wij als geestelijke mensen worden beschouwd, maar dat Jezus eer ontvangt. Hij zegt in vers 11:

Die door Jezus Christus zijn, dus vruchten van gerechtigheid die door Jezus Christus zijn:

tot eer en lof van God.

15

Gevangenschap bevordert het evangelie

Nu gaat hij in op de gebeurtenissen van dat moment en spreekt hij over zijn omstandigheden als gevangene. Paulus verkeerde niet in geweldige omstandigheden. We weten niet precies wat zijn omstandigheden op dat moment waren, eenvoudigweg omdat we daar niet zoveel informatie over hebben. We weten dat hij tijdens zijn eerste gevangenschap in Rome, volgens Handelingen hoofdstuk 28, minstens twee jaar lang in een betrekkelijk gemakkelijke situatie verkeerde. Het was niet de meest benijdenswaardige situatie. Hij zat voortdurend aan een bewaker vastgeketend, maar hij had wel zijn eigen gehuurde huis. Hij kon gasten ontvangen. Hij zat niet bepaald in eenzame opsluiting of in een soort martelkamp.

Toch waren er in Rome onaangename cellen. We weten niet of Paulus na die eerste twee jaar in een zwaardere situatie terecht kwam. Hoe dan ook, of hij nu in zijn eigen gehuurde huis zat en gasten ontving of niet, hij had nog steeds geen vrijheid. We weten dat hij een vogel was die wilde vliegen. Hij wilde naar Spanje gaan en hij wilde het Evangelie naar plaatsen verder naar het westen brengen. Een blok aan zijn been zou een ernstige belemmering voor zijn visie zijn. Daarom kwam hij waarschijnlijk, zoals

ieder ander in zijn situatie, in de verleiding om ontevreden te zijn en misschien boos of vijandig tegenover degenen die hem deze onnodige gevangenschap hadden bezorgd. Of misschien was hij gewoon verbitterd of neerslachtig, of ervoer hij allerlei andere negatieve emoties die hij in die omstandigheden gehad zou kunnen hebben. Toch is bij hem precies het tegenovergestelde het geval. In vers 12 staat:

En ik wil dat u weet, broeders, dat wat er met mij is gebeurd,
veeleer tot bevordering van het Evangelie heeft gediend,

FILIPPENZEN 1:12

Als de optimist die hij altijd lijkt te zijn, ziet hij deze werkelijk slechte situatie zoals die er vanuit natuurlijk oogpunt uit ziet, maar beziet hij haar vanuit Gods standpunt. Uiteindelijk heeft dit er werkelijk toe geleid dat het Evangelie nieuwe gebieden heeft bereikt. Overigens is het Griekse woord dat hier met ‘bevordering’ is vertaald een militaire term. Het betekent specifiek een opmars naar nieuw gebied, wanneer een leger doordringt in gebied dat nog niet eerder veroverd is. Het kan dus ook met ‘opmars’ worden weergegeven. Hij beschouwt dit dus in feite als een militaire verovering. Hier lijkt hij de gevangene te zijn, maar in werkelijkheid is hij de aanvaller. Hij dringt door in nieuw gebied, namelijk het huis van de keizer.

Waar kon Paulus sneller tot binnen in het bestuur van de keizer doordringen dan door midden in de gevangenis terecht te komen, waar hij toegang had tot de bewakers en soldaten en heel mogelijk ook tot politici die naar zijn zaak kwamen luisteren? We weten dat politici dat deden toen hij in Caesarea was. Koning Agrippa deed dat. Festus en Felix wilden hem graag horen. Misschien ging het in Rome niet anders. Mensen hoorden over deze opmerkelijke gevangene en de ongebruikelijke beschuldigingen waarvan hij werd beticht. Ongetwijfeld kwamen mensen die belangstelling hadden voor rechtszaken en soortgelijke kwesties uit nieuwsgierigheid naar hem toe. Hij had een geweldig bruggenhoofd van waaruit hij tot in de kern van het Romeinse bestuur kon doordringen, in het paleis van de keizer.

Ik twijfel er niet aan dat Paulus geneigd zal zijn geweest veel van deze mensen te bekeren. Heidenen zoals deze Romeinen stonden doorgaans meer open voor het Evangelie dan de Joden met wie Paulus sprak. Waarschijnlijk heeft Paulus tijdens zijn

gevangenschap daar een aantal soldaten en bewakers bekeerd. Het kan dus zelfs zijn dat die bewakers werden vervangen omdat ze zich bekeerden. Dan werd er een nieuwe man binnengebracht, en die werd bekeerd. Op de een of andere manier zou het nieuws zich door het hele paleis verspreiden. Of dat nu ging op de manier die ik zojuist beschreef of op een andere manier, de gevangenschap van Paulus had ervoor gezorgd dat hij met het Evangelie kon oprukken in vijandelijk gebied op een manier die volgens hem anders niet mogelijk zou zijn geweest.

Hij zag dit dus als iets goeds. Hij zegt: „Dit alles wat mij is overkomen, hoe erg het ook mag lijken” — en vanuit het gezichtspunt van de Filippenzen kan het iets verschrikkelijks hebben geleken dat hun geliefde apostel Paulus in de gevangenis zat weg te kwijnen — „God had hiermee werkelijk een groots doel. We zijn zojuist doorgedrongen tot het vijandelijke gebied in de hoofdstad zelf.”

Hij zegt:

zodat in het hele gerechtsgebouw en aan alle overigen bekend is geworden dat ik een gevangene ben om Christus' wil, en dat het merendeel van de broeders in de Heere door mijn gevangenschap vertrouwen heeft gekregen om het Woord nog overvloediger onbevreesd te durven spreken.

FILIPPENZEN 1:13-14

of in het hele pretorium, De Engelse vertaling waarop deze uitleg berust, spreekt hier over het ‘palace’, terwijl de aangehaalde HSV ‘het hele gerechtsgebouw’ heeft. Hij legt dit uit als een verwijzing naar Caesars hofhouding en paleis: het feit dat Paulus gevangenzat, was daar algemeen bekend. We weten dat dit tot veel bekeerlingen had geleid, want aan het einde van de brief, in hoofdstuk 4, vers 22, zegt hij:

Al de heiligen groeten u en vooral die van het huis van de keizer zijn.

FILIPPENZEN 4:22

Dit paleis van Caesar was dus geïnfiltreerd door Paulus, de gevangene, die in werkelijkheid de aanvaller was — altijd de aanvaller als het om het evangelie ging. Nadat hij erin was doorgedrongen, had hij bekeerlingen gewonnen die nu heiligen waren in het huis van Caesar. Dat zouden niet alleen familieleden van Caesar in het paleis zijn geweest, maar ook leden van zijn bestuur, zijn lijfwacht en misschien enkele van zijn soldaten. Het is moeilijk te zeggen wie daar allemaal bij hoorden, maar iedereen die in het paleis van Caesar woonde, zou ervan gehoord hebben. Hij zegt dat iedereen in het paleis het heeft gehoord en dat velen van hen nu heiligen worden genoemd.

16

Lijden maakt andere gelovigen vrijmoedig

Naast het voordeel dat hij door zijn gevangenschap het huis van Caesar had geëvangéliseerd, had zijn gevangenschap nog andere goede gevolgen. Hij zei in vers 14:

Veel broeders in de Heer hebben door mijn gevangenschap meer vertrouwen gekregen en durven het Woord nu des te vrijmoediger en zonder angst te verkondigen.

Dit betekent waarschijnlijk dat sommige broeders in Rome werden bemoedigd en zeiden: „Hier is Paulus. Hij zet alles op het spel. Hij is een gevangene en toch predikt hij nog steeds het Evangelie. Als hij dat kan doen terwijl hij wordt vervolgd, dan zou ik dat moeten kunnen doen terwijl ik vrij ben.”

Ik weet dat het bestuderen van het leven van lijdende christenen inderdaad dit effect heeft. Toen ik een tiener was, las ik het boek van Konstantin Popov, *Tortured for His Faith*, over een man die misschien twaalf jaar gevangenzat, ergens in een land als Roemenië. Ik ben vergeten waar hij was, maar het was een communistisch land. Alleen al het lezen over het lijden dat hij doormaakte en het lijden dat andere christenen daar doormaakten, bemoedigde mij enorm. Ik dacht: „Als zij dat kunnen doen terwijl ze worden gemarteld, dan zou ik dat moeten kunnen doen wanneer ik niet word gemarteld.”

Het heeft inderdaad dat effect, tenminste op iemand die oprecht is en God wil dienen. Wanneer je hoort over helden die vanwege hun geloof lijden en trouw blijven, moedigt dat je aan om zelf trouwer te zijn. En dat gebeurde hier. Hij zegt dat dit een goede uitwerking heeft. Het stelt mij niet alleen in staat het evangelie te verkondigen in kringen waartoe ik anders nauwelijks toegang zou krijgen. Het moedigt ook de broeders die buiten zijn aan om ijveriger en vrijmoediger te zijn. Ze zien natuurlijk de genade die in mijn lijden op mij rust, en daardoor wordt lijden minder beangstigend.

Wanneer je leest hoe God de martelaren genade gaf, ben je minder bang voor het martelaarschap dan daarvoor, omdat je de trouw van God ziet. Deze mensen bevrijdden zich dus van de vrees voor mensen, omdat ze zagen dat Paulus weliswaar leed, maar toch grote genade ontving en vruchtbaar was voor God. Ze dachten: „Wel, het kan niet zo erg zijn om voor Jezus te lijden. In feite heeft het bepaalde voordelen.” En zo wierpen ze werkelijk alle terughoudendheid van zich af en gingen ze vrijmoediger prediken.

17

Christus verkondigd uit verkeerde motieven

Dan noemt hij in vers 15:

Sommigen prediken weliswaar Christus uit afgunst en twistzucht, maar anderen ook uit welwillendheid.

FILIPPENZEN 1:15

Het is moeilijk om precies te weten waarop hij doelt wanneer hij zegt dat sommigen van hen Christus uit wedijver prediken, in de hoop zijn gevangenschap nog zwaarder te maken, en dat ze uit afgunst en twist prediken. Hij zegt misschien alleen dat niet iedereen die het Evangelie predikt noodzakelijkerwijs een goed getuigenis geeft of daar een goede houding bij heeft. Maar het lijkt er meer bepaald op dat hij misschien zegt dat sommigen zichzelf als rivalen van Paulus beschouwen. Misschien zijn sommigen op de een of andere manier jaloers op Paulus en op zijn succes, en zien ze het feit

dat hij door zijn gevangenschap buiten spel is gezet als een gelegenheid om hun eigen bedieningen, hun eigen apostelschap of wat ze verder ook belangrijk vinden te bevorderen.

We kunnen alleen maar gissen, want we weten het niet. Er waren mensen, waarschijnlijk daar in Rome, die het Evangelie om verkeerde redenen predikten, zelfs met een zekere rivaliteit of twist tegenover Paulus zelf. En hij zegt:

Sommigen prediken weliswaar Christus uit afgunst en twistzucht, maar anderen ook uit welwillendheid. De eersten verkondigen Christus wel uit eigenbelang, niet zuiver, met de bedoeling aan mijn gevangenschap verdrukking toe te voegen, maar de laatsten uit liefde, omdat zij weten dat ik tot verdediging van het Evangelie aangesteld ben.

FILIPPENZEN 1:15-17

Of dat rechtstreeks hun bedoeling was, dat ze het Evangelie predikten zodat hij zich daardoor nog meer ontmoedigd zou voelen, is maar de vraag. Het zou eenvoudig kunnen betekenen dat zijn gevoelens hun niet eens iets konden schelen. Ze waren daarbuiten in zekere zin het Evangelie aan het prediken op een manier die geen goed getuigenis was. Maar zijn conclusie daarover is dat het Evangelie hoe dan ook wordt gepredikt, en dat is goed.

In vers 18 zegt hij:

Maar wat dan nog? Toch wordt Christus op allerlei wijze verkondigd, of het nu onder een voorwendsel is of in waarheid; en daarover verblijd ik mij, ja, zal ik mij ook verblijden.

FILIPPENZEN 1:18

Hier is iemand die heel optimistisch is. Hij heeft te maken met mensen die in zekere zin zijn tegenstanders of rivalen zijn en die hun bediening uitbreiden terwijl hij buitenspel staat. Veel mannen in zijn positie zouden misschien jaloers zijn en denken:

‘God heeft mij als apostel naar de heidenen gezonden om invloed te hebben op Zijn gemeente. Nu zijn er andere mannen, die mij niet eens goedgezind zijn, die hun bediening uitbreiden ten koste van mij.’

Maar hij had zoveel vertrouwen in God dat hij ervan uitging dat er iets goeds uit zou voortkomen. Want wat hun redenen ook waren, ze predikten tenslotte het Evangelie. De Naam van Jezus raakte wijdverbreid. En daar draaide zijn hele bediening uiteindelijk toch om. Hoewel hij geboeid was, werd tenminste de Naam van Jezus verspreid en werd het Evangelie gehoord. Misschien gebeurde het niet onder de beste omstandigheden, maar hij kon zich verheugen in het enkele feit dat het werd gehoord. Het is de kracht van God tot behoud, zelfs als het door een niet-christen wordt gepredikt.

Weet je dat sommige mensen behouden of geëvangéliseerd zijn door mensen die achteraf helemaal geen christenen bleken te zijn, maar bedriegers? Ze werden toch behouden, omdat het Evangelie zelf de kracht van God tot behoud is. Paulus kon zich er dus over verheugen dat het in elk geval bekendheid kreeg.

18

Leven of sterven tot eer van Christus

Hij zegt:

Want ik weet dat dit mij tot zaligheid strekken zal, door uw gebed en de ondersteuning van de Geest van Jezus Christus,

FILIPPENZEN 1:19

Met ‘mijn behoud’ wordt hier waarschijnlijk bevrijding bedoeld, of het vrijkomen uit de gevangenis. Het Griekse woord voor behoud, *soteria*, is het gewone woord voor behoud, maar de primaire betekenis ervan in het Grieks is bevrijding. In het Grieks heeft het vaker de betekenis van bevrijding uit een tijdelijk, aards probleem dan van het eeuwige behoud waaraan wij denken wanneer we dat woord gebruiken. In het Grieks is het in beide gevallen hetzelfde woord. *Soteria* betekent bevrijding of behoud.

In dit geval dacht Paulus waarschijnlijk meer aan bevrijding. Hij denkt dat hij door de gebeden van de gemeente in Filippi en van andere christenen zoals zij, en door de ondersteuning van de Geest van Christus, bevrijd zal worden of uit de gevangenis zal vrijkomen.

overeenkomstig mijn reikhalzend verlangen en hoop dat ik in geen enkel opzicht beschaamd zal worden, maar dat in alle vrijmoedigheid, zoals altijd, Christus ook nu grootgemaakt zal worden in mijn lichaam, of het nu door het leven is of door de dood.

FILIPPENZEN 1:20

Dat wil zeggen: 'Ik hoop dat ik door jullie gebeden zal worden vrijgelaten. Maar als het in plaats daarvan gebeurt dat ik sterf, is dat ook goed, zolang Christus maar grootgemaakt wordt.' Hij zegt: 'Daar draait voor mij alles om.' Nu ontdekken we iets in deze situatie. Misschien zien we hier de sleutel tot vreugde in het lijden, want daar gaat deze brief in wezen over: hoe hij zich verheugde hoewel hij leed. Door de hele brief heen vinden we een houding die zo'n vreugde mogelijk maakt. Dat is een houding van berusting in de wil van God. Je geeft je eenvoudig over aan de soevereiniteit van God. Je ziet God als soeverein in alle dingen en zegt daarom: 'Ik geef me eraan over, ik onderwerp me eraan, ik berust erin.'

We zien dit op zoveel manieren in deze brief. We zien het hier meteen vanaf het begin, waar hij zegt: 'Ik zit in de gevangenis, maar ik kan zien dat God hierin aan het werk is. God is soeverein. Hij doet wat Hij wil doen. Het is in feite uitgelopen op de bevordering van het Evangelie.'

Ten tweede is er nog een probleem. Er zijn daarbuiten mensen die het Evangelie uit twist en strijd prediken, maar ik berust erin. Ik weet in elk geval dat het Evangelie wordt gepredikt en dat God alles in handen heeft. Dus ik zal daar gewoon in berusten. Ik zal me erover verheugen.

Ten derde zit ik in de gevangenis. Mogelijk sterf ik. Ik vertrouw erop dat ik zal worden vrijgelaten, maar ik zou kunnen sterven. Maar ook daarin berust ik. Of ik leef of sterf doet er niet toe, zolang ik God maar eer breng. Zie je hoe vaak hij op verschillende manieren ter sprake brengt dat hij in God berust?

De belangrijkste passage in de hele Bijbel over berusting in God staat ook in deze brief, in hoofdstuk 4. Het is een bekende passage, in vers 11 en 12. Hij zegt:

Niet dat ik dit zeg vanwege gebrek, want ik heb geleerd tevreden te zijn in de omstandigheden waarin ik verkeer. En ik weet wat het is vernederd te worden, ik weet ook wat het is overvloed te hebben; in elk opzicht en in alles ben ik ingewijd, zowel in verzadigd te zijn als in honger te lijden, zowel in overvloed te hebben als in gebrek te lijden.

FILIPPENZEN 4:11-12

Met andere woorden: tevreden zijn betekent berusten in de wil van God.

Dit is dus het geheim van vreugde in het lijden: ik ben tevreden. Hij zegt:

Ik heb geleerd, God heeft mij een zeer belangrijke les geleerd, waardoor ik in al mijn beproevingen de overwinning heb behaald. En die les is dat ik tevreden kan zijn, in welke toestand ik mij ook bevind. God heeft mij niet beloofd dat ik geen beproevingen zal hebben, maar Hij heeft wel beloofd dat ik alles kan doen, dat wil zeggen, alles kan verdragen door Christus, Die mij kracht geeft.

Ik weet dat deze uitspraak:

Alle dingen kan ik aan door Christus, Die mij kracht geeft.

FILIPPENZEN 4:13

op allerlei manieren is gebruikt, soms op een manier die nogal tegengesteld is aan wat Paulus hier bedoelt. Maar wat hij hier in wezen zegt, is:

Niet dat ik dit zeg vanwege gebrek, want ik heb geleerd tevreden te zijn in de omstandigheden waarin ik verkeer. En ik weet wat het is vernederd te worden, ik weet ook wat het is overvloed te hebben; in elk opzicht en in alles ben ik ingewijd, zowel in verzadigd te zijn als in honger te lijden, zowel in overvloed te hebben als in gebrek te lijden. Alle dingen kan ik aan door Christus, Die mij kracht geeft.

FILIPPENZEN 4:11-13

En natuurlijk, als ik erin berust, dan kan ik mij verheugen.

19

Berusting in Gods soevereiniteit

Hoe kan ik nu berusten in de wil van God? Ik kan alleen in mijn omstandigheden berusten als ik absoluut overtuigd ben van de soevereiniteit van God. De sleutel tot de christelijke overwinning is een volledige overtuiging van de soevereiniteit van God. Dat wil zeggen dat God alles onder controle heeft. Wat mensen ook doen, zelfs wat mensen tegen de wil van God in doen, blijkt in zekere zin toch de wil van God te dienen.

Dat de broers van Jozef hem als slaaf verkochten, was iets wat zij in zonde deden, en zonde is naar mijn mening nooit de wil van God. Het was niet Gods wil dat deze mannen zondigden. Als dat wel zo was, zou het geen zonde zijn, want zonde gaat tegen Gods wil in. Als je zondigt, doe je niet Gods wil. Zij zondigden en deden daarom niet Zijn wil. Toch gebruikte God het om Zijn wil tot stand te brengen. Jozef werd namelijk de bevrijder van Zijn volk in Egypte.

Ik geloof dat het uiteindelijk niet Gods wil was dat de Joden slecht waren en Paulus in de gevangenis wierpen. Maar uiteindelijk was het Gods wil dat hij gevangengenomen werd en naar Rome ging, en dat deze dingen gebeurden. Daardoor kon hij het zo zien: ook al komt de mens tegen God in opstand en doet hij dingen waarvan niet gezegd kan worden dat God wil dat enig mens ze doet, toch vindt Gods wil doorgang.

Daarom ben ik zo overtuigd van de soevereiniteit van God, dat ik geen enkele omstandigheid tegenkom waarin ik mij niet kan verheugen of tevreden kan zijn. Ik kan tevreden zijn in de wetenschap dat God het in Zijn handen heeft. En natuurlijk ben ik uiteindelijk ook overtuigd van Gods goedheid, niet alleen van Zijn soevereiniteit, maar ook van Zijn goedheid en Zijn zorg voor mij. Ik weet dat Hij alles onder controle heeft en dat Hij wil dat alles meewerkt ten goede voor mij. Daarom kan ik in volkomen vrede en tevredenheid leven, ook al gebeuren de dingen die ik zelf zou kiezen niet noodzakelijkerwijs. Toch weet ik dat de dingen die mij overkomen, de dingen zijn die God gekozen heeft mij te laten overkomen. En Zijn keuze is altijd gebaseerd op wat mij uiteindelijk ten goede komt en op mijn persoonlijke vooruitgang in Zijn Koninkrijk.

De berusting van Paulus komt hier dus opnieuw naar voren, want aan het einde van vers 20 zegt hij:

overeenkomstig mijn reikhalzend verlangen en hoop dat ik in geen enkel opzicht beschaamd zal worden, maar dat in alle vrijmoedigheid, zoals altijd, Christus ook nu grootgemaakt zal worden in mijn lichaam, of het nu door het leven is of door de dood.

FILIPPENZEN 1:20

En dan gaat hij verder met die bekende passage:

20

Het leven is Christus, het sterven winst

Want het leven is voor mij Christus en het sterven is voor mij winst. Maar blijf ik leven in het vlees, dan betekent dit voor mij vruchtbaar werk; en wat ik verkiezen zal, weet ik niet. Want ik word door deze twee gedrongen: ik heb de begeerte om heen te gaan en bij Christus te zijn, want dat is verreweg het beste, maar in het vlees te blijven is noodzakelijker voor u. En dit vertrouw en weet ik dat ik zal blijven leven en bij u allen zal blijven tot uw vordering en blijdschap van het geloof,

FILIPPENZEN 1:21-25

of:

Ik weet het niet.

Ik kan niet kiezen.

Hij zegt dus:

Want het leven is voor mij Christus en het sterven is voor mij winst. Maar blijf ik leven in het vlees, dan betekent dit voor mij vruchtbaar werk; en wat ik verkiezen zal, weet ik niet. Want ik word door deze twee gedrongen: ik heb de begeerte om heen te gaan en bij Christus te zijn, want dat is verreweg het beste,

FILIPPENZEN 1:21-23

Leven is werkelijk geweldig, want voor mij is leven gewoon Jezus, gewoon Jezus bekendmaken. Dat is alles wat het is: gewoon Jezus door mij heen laten leven. Het is werkelijk een geweldig leven, maar er is eigenlijk niets beters dan sterven. Als ik sterf,

mag ik heengaan en Hem zien, dus dat zou zelfs winst zijn. Ik zie ernaar uit om te sterven. Ik verlang ernaar te sterven. In sommige opzichten verlang ik er vurig naar. Ik verlang ernaar heen te gaan en bij Christus te zijn.

Maar hij zegt:

Want ik word door deze twee gedrongen: ik heb de begeerte om heen te gaan en bij Christus te zijn, want dat is verreweg het beste, maar in het vlees te blijven is noodzakelijker voor u.

FILIPPENZEN 1:23-24

En in vers 25 zegt hij:

En dit vertrouw en weet ik dat ik zal blijven leven en bij u allen zal blijven tot uw vordering en blijdschap van het geloof,

FILIPPENZEN 1:25

Voor het welzijn van de gemeente denkt hij dus dat hij niet zal sterven. En ik veronderstel dat dit het enige is wat hem troost bij de gedachte dat hij verder moet leven: zolang hij leeft, zal dat nuttig zijn voor de mensen om wie hij geeft. Anders zou hij net zo lief heengaan en er helemaal een einde aan maken.

Vers 26:

opdat uw roemen in Christus Jezus overvloedig is door mij, door mijn hernieuwde aanwezigheid bij u.

FILIPPENZEN 1:26

Dus opnieuw: door hun gebeden, zoals hij in vers 19 zegt, verwacht hij vrijgelaten te worden en weer naar hen toe te komen, zoals hij hier aangeeft.

21

Een levenswandel waardig aan het evangelie

Vers 27:

Alleen, wandel het Evangelie van Christus waardig, opdat ik, of ik nu kom en u zie of dat ik afwezig ben, van uw zaken mag horen dat u vaststaat in één geest, en dat u samen eensgezind strijdt door het geloof in het Evangelie,

FILIPPENZEN 1:27

De Engelse term ‘conversation’ uit de gebruikte vertaling kan hier beter met ‘gedrag’ of ‘levenswandel’ worden weergegeven.

Dit komt ongeveer overeen met Efeze 4:1, waar hij zegt:

Zo roep ik, de gevangene in de Heere, u op tot een wandel die de roeping waarmee u geroepen bent, waardig is,

EFEZE 4:1

God heeft ons in Christus geroepen, en er is een bepaald gedrag, een bepaalde wandel, die dat waardig is. Er is natuurlijk ook een andere manier van wandelen die dat onwaardig is.

Paulus spoort ons altijd aan om stil te staan bij de hoge roeping die wij hebben. Hij spoort ons aan om onze beslissingen van moment tot moment, onze keuzes en onze daden te laten voortkomen uit waardering voor de hoge roeping die ons gegeven is.

Met 'waardig' bedoelt hij: zoals passend is bij het Evangelie van Christus. Als hij niet onmiddellijk wordt vrijgelaten, wil hij ook tijdens zijn afwezigheid horen dat zij standvastig en eensgezind blijven.

Alleen, wandel het Evangelie van Christus waardig, opdat ik, of ik nu kom en u zie of dat ik afwezig ben, van uw zaken mag horen dat u vaststaat in één geest en samen eensgezind strijdt door het geloof in het Evangelie, en dat u zich in geen enkel opzicht schrik laat aanjagen door de tegenstanders. Voor hen is dit een duidelijk teken van verderf, maar voor u van zaligheid, en dat van God uit.

FILIPPENZEN 1:27-28

22

Standvastig en onbevreesd in vervolging

Bedenk dat Paulus vervolgd werd toen hij in Filippi was, en waarschijnlijk ging die vervolging van de gemeente door nadat hij vertrokken was. Ze hebben dus tegenstanders. Hij zegt: 'Laat je niet door hen angst aanjagen. Dat is wat ik wil horen. Ik wil horen dat jullie vrijmoedig zijn, dat jullie niet bezwijken voor mensenvrees en dat jullie je in geen enkel opzicht angst laten aanjagen door jullie tegenstanders.'

Wat daar bedoeld wordt, is dat als je tijdens vervolging vrijmoedig en zonder angst standhoudt, dit voor hen een teken zal zijn dat zij verloren zijn. Het brengt hen van hun stuk wanneer ze je door vervolging angst proberen aan te jagen en jij standvastig blijft en niet terugdeinst.

Het is net als toen Petrus en Johannes in Handelingen hoofdstuk 4 en Handelingen hoofdstuk 5 voor het Sanhedrin werden geroepen. Ze werden met de dood bedreigd, ze werden geslagen, en toch weerstonden ze deze mannen en zeiden:

We moeten gewoon doen wat God zegt, niet wat mensen zeggen.

In een van die passages in Handelingen staat dat de leden van het Sanhedrin naar hen keken, hun vrijmoedigheid zagen, merkten dat ze ongeletterde en ongeschoolde mannen waren, en zagen dat ze met Jezus waren geweest. Ze konden niets zeggen. Het bracht hen van hun stuk. Ze wisten niet wat ze moesten doen.

Wat doe je met iemand die je geen angst kunt aanjagen? Je kunt zo iemand niet intimideren. Het laat gewoon zien dat hij gelijk heeft. Toen christenen in de arena voor de leeuwen werden geworpen en op de brandstapel werden verbrand, werden duizenden mensen bekeerd door hun vrijmoedigheid en hun gebrek aan angst. In de loop van een paar honderd jaar werden duizenden mensen op de tribunes tot Christus bekeerd terwijl ze christenen zagen verbranden. Want ze zeiden: ‘Deze mensen moeten gelijk hebben. Ze moeten iets werkelijks hebben, want kijk eens hoe ze zonder angst de dood tegemoet traden.’

De aanname dat de christenen iets waars hadden, betekent natuurlijk dat wat de heidenen hadden beslist verkeerd was, en dat hun verwerping van de christelijke boodschap zonde was. Ze zouden overtuigd worden. Het was voor hen een duidelijk teken dat zij ongelijk hadden en veroemd waren. En hij zegt dat als je je geen angst laat aanjagen—

en dat u zich in geen enkel opzicht schrik laat aanjagen door de tegenstanders. Voor hen is dit een duidelijk teken van verderf, maar voor u van zaligheid, en dat van God uit.

FILIPPENZEN 1:28

Dat wil zeggen: het zal laten zien dat zij degenen zijn die verloren zijn en dat jullie degenen zijn die God werkelijk kennen. Maar voor jullie is dat, namelijk jullie gebrek aan angst, een teken van behoud, en dat van God. Dat wil zeggen: het is een werk van God, een vrucht van behoud in je leven. Je gebrek aan angst is dus werkelijk een van de manieren waarop je weet dat je behouden bent. Het is een van de manieren waarop de wereld weet dat zij verloren is.

23

Lijden voor Christus als genadegave

In vers 29 staat:

Want aan u is het uit genade gegeven in de zaak van Christus niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden,

FILIPPENZEN 1:29

Sommige mensen onderstrepen graag alle beloften van de Bijbel, alle dingen die God ons gegeven heeft. Hij heeft ons veel geweldige dingen gegeven, waaronder dit: het is jullie gegeven om te lijden, niet alleen om te geloven, maar ook om te lijden. Lijden om Zijnentwil is een van de kostbare beloften van de Schriften.

Bedenk dat de apostelen, nadat ze door het Sanhedrin geslagen waren, weggingen en zich verheugden dat ze waardig geacht waren om voor de Naam van Christus te lijden. Dat is een geschenk. Het is iets vleiends. Als mensen mij in elkaar slaan omdat ze Christus haten, vleien ze mij. Want ze zeggen daarmee dat ze in mij hetzelfde zien als wat ze in Hem zien. Als ze Hem haten en mij aardig vinden, is dat een belediging. Het doel van mijn leven is immers om op Hem te lijken. Dus als ik zo weinig op Hem lijk dat zij graag met mij omgaan terwijl ze Jezus haten, voel ik me beledigd. Maar als dezelfde mensen die Jezus in elkaar zouden slaan mij in elkaar slaan, is dat vleiend. Ik verheug me erover dat ik dat waardig word en om Zijnentwil lijd, want het betekent dat ik me in goed gezelschap bevind. Ik lijk genoeg op Hem dat degenen die Hem niet kunnen verdragen, ook weigeren mij te verdragen. En zo kan ik om Zijnentwil lijden en me daarover verheugen als een bijzondere zegen en een geschenk van God.

omdat u dezelfde strijd hebt als die u bij mij gezien hebt en nu van mij hoort.

FILIPPENZEN 1:30

Dat wil zeggen dat de gemeente in Filippi te maken kreeg met vervolgingen die leken op wat hij had meegemaakt toen hij daar was. Ze hadden hem die zien ondergaan toen hij bij hen was. En in zekere zin maakte hij die in Rome nog steeds door, zoals ze hadden gehoord. In wezen zegt hij: „Jullie maken lijden door, maar bedenk dat ik dat ook heb doorgemaakt en nog steeds doormaak. Jullie hebben gehoord wat ik momenteel doormaak. Maar ik wil jullie bemoedigen door jullie te laten weten dat dit iets is wat een geschenk van God is. Het is jullie gegeven om niet alleen in Christus te geloven, maar ook om te lijden ter wille van Zijn Naam.”

24

Eenheid door liefde en eensgezindheid

Hoofdstuk 2:

Als er dan enige bemoediging is in Christus, als er enige troost is van de liefde, als er enige gemeenschap is van de Geest, als er enige innige gevoelens en ontfermingen zijn,

FILIPPENZEN 2:1

Dat wil zeggen: te midden van het lijden is er geweldige vertroosting in Christus.

De liefde die wij onder elkaar hebben, geeft ons ook troost in onze verdrukkingen.

maak dan mijn blijdschap volkomen, doordat u eensgezind bent, dezelfde liefde hebt, één van ziel bent en één van gevoelen.

FILIPPENZEN 2:2

Dat betekent eigenlijk gewoon tedere genegenheid en barmhartigheid.

Dat wil zeggen: als jullie deze weldaden van het christen-zijn al hebben, voeg deze er dan aan toe. Er is nog iets meer. Ik ben echt blij met deze dingen die al onder jullie aanwezig zijn: gemeenschap van de Geest, barmhartigheid, de troost van de liefde en de vertroosting in Christus die jullie ervaren. Deze dingen schenken mij werkelijk

vreugde, maar mijn vreugde is op dit moment nog niet helemaal vol. Er is nog één ding waarvan ik echt zou willen dat jullie het hadden. Totdat jullie het hebben, zal mijn vreugde niet vervuld zijn, en dat is dat ik jullie in eenheid zie.

Opnieuw lijkt de onenigheid tussen Euodia en Syntyche hem na aan het hart te hebben gelegen. Misschien waren er nog andere ruzies in de gemeente. Geen ruzies die de hele gemeente omvatten, zoals:

Ik hoor bij Paulus en:

Ik hoor bij Apollos, maar veeleer ruzies tussen afzonderlijke personen. Er schortte iets aan de manier waarop men in de gemeente problemen oploste en met elkaar omging. Daarom zegt hij: „Wat mijn vreugde werkelijk zal vervullen, is te zien dat jullie echt eensgezind zijn, elkaar liefhebben en gelijkgezind zijn.”

25

Nederigheid en het opgeven van eigen rechten

Doe niets uit eigenbelang of eigendunk, maar laat in nederigheid de een de ander voortreffelijker achten dan zichzelf.

FILIPPENZEN 2:3

Dat wil zeggen: vanuit persoonlijke zelfverheffing of zelfpromotie.

Dat betekent nederigheid.

Dat betekent dat ik jou beter acht dan mijzelf. Nu kan het zijn dat je niet beter bent dan ik. Misschien ben je dat wel, misschien ook niet. Ik weet het niet. Maar ik ken mijzelf. Ik weet hoe slecht ik ben. Alleen ik weet hoe slecht ik ben. Niemand anders kan door naar mij te kijken zien wat er in mijn gedachten omgaat. En omdat ik mijzelf ken, is het een veilige aanname dat bijna ieder ander beter is dan ik.

Het hoeft niet waar te zijn. Misschien heb ik te maken met iemand die een van die weinigen is die niet beter zijn dan ik. Maar het is goed om zo'n houding te hebben. Want zodra ik begin te denken dat ik even goed ben als die ander, of erger nog, dat ik

beter ben dan die ander, denk ik dat ik niet meer in staat ben nederig te handelen. En natuurlijk ben ik dan ook niet in staat om op een christelijke manier met anderen om te gaan.

Het gaat hier om het opgeven van je rechten. Je zegt: „Ik heb er recht op om hierin mijn zin te krijgen, maar ik ga ervan uit dat zij daar meer recht op hebben dan ik. Zelfs als dat niet zo is, ga ik hen gewoon beter achten dan mijzelf. Ik ga mijn rechten voor hen opgeven. Ik stel hen boven mijzelf.” Volgens Paulus is dat het geheim om deze conflicten in de gemeente op te lossen. Wil je gelijkgezind zijn? Dan moet je je aanklacht tegen iemand anders laten vallen, die ander boven jezelf stellen en je in wezen aan hem onderwerpen. Zo word je trouwens zelf groter. Een paar verzen later geeft hij Jezus als voorbeeld.

Laat eenieder niet alleen oog hebben voor wat van hemzelf is,
maar laat eenieder ook oog hebben voor wat van anderen is.

FILIPPENZEN 2:4

Oftewel: waak niet over je eigen rechten en voorrechten.

Wat hij in deze context in wezen zegt, is: probeer niet je eigen rechten te verdedigen, maar probeer anderen de voorrechten en rechten te geven, zelfs als dat ten koste van jezelf gaat.

Dit is zijn onderwijs over eenheid in de verzen 1 tot en met 4. In wezen houdt zijn onderwijs in dat je voor eenheid nederigheid nodig hebt. Je acht de ander in nederigheid beter dan jezelf en zoekt zijn welzijn in plaats van dat van jezelf. Dit stemt natuurlijk overeen met het spreekwoord dat ik eerder aanhaalde. Dat zegt:

Overmoed geeft alleen maar ruzie, maar bij wie zich raad laten
geven, is wijsheid.

SPREUKEN 13:10

Trots ligt altijd aan onenigheid ten grondslag. Als je de trots wegdoet, doe je de onenigheid weg. Daarom moet nederigheid tot eenheid leiden.

Wanneer hij zegt: „Ik wil dat jullie gelijkgezind zijn, één van hart en elkaar in eenheid liefhebben”, zegt hij met andere woorden:

Doe niets uit eigenbelang of eigendunk, maar laat in nederigheid de een de ander voortreffelijker achten dan zichzelf.

FILIPPENZEN 2:3

26

Christus gaf Zijn goddelijke rechten prijs

Dus in nederigheid, waarbij je de ander beter acht dan jezelf. Nu geeft hij het voorbeeld van Jezus, niet met het oog op eenheid, maar met het oog op nederigheid, want dat is wat eenheid tot stand zal brengen.

In vers 5 zegt hij:

Laat daarom die gezindheid in u zijn die ook in Christus Jezus was,

FILIPPENZEN 2:5

Dat wil zeggen: deze houding, deze gezindheid die Hij had:

Die, terwijl Hij in de gestalte van God was, het niet als roof beschouwd heeft aan God gelijk te zijn,

FILIPPENZEN 2:6

Deze uitdrukking, is een ongebruikelijke vertaling van de Griekse formulering. Een nauwkeuriger vertaling uit het Grieks zou zijn:

Hij beschouwde zijn gelijkheid aan God niet als iets waaraan Hij zich moest vastklampen, wat enigszins dubbelzinnig is.

Degenen die niet geloven dat Jezus God was, zoals bijvoorbeeld de Jehovah's Getuigen, hebben het nog onbeholpener weergegeven. In hun Bijbel hebben ze er zoiets van gemaakt als:

Hij probeerde zich niet de positie van God toe te eigenen door zichzelf aan God gelijk te maken, alsof Hij probeerde Zich de gelijkheid met God toe te eigenen, terwijl Hij die niet van nature bezat. Maar dat is een verkeerde vertaling. De feitelijke vertaling, zoals die bijvoorbeeld naar voren komt in, naar ik meen, de New American Standard en de meeste betere moderne vertalingen, luidt:

Hoewel Hij de gestalte van God had, beschouwde Hij zijn gelijkheid aan God niet als iets waaraan Hij zich moest vastklampen.

Wat hij daarmee bedoelt, is dat hij niet zegt dat Jezus niet probeerde gelijkheid met God te verkrijgen. Die had Hij al. Hij zag die niet als iets waaraan Hij Zich moest vastklampen. Dat is wat hij zegt. Hij was bereid die los te laten om Zichzelf te vernederen en de gestalte van een dienaar aan te nemen. Hij zegt eenvoudigweg dat Hij elk recht had dat God had, maar dat Hij Zijn rechten opgaf.

Dit is de sleutel tot christelijke nederigheid, en Jezus is het voorbeeld. Hij was God. Wie zou meer rechten kunnen hebben dan God? Hij was gelijk aan God, maar Hij zag dat niet als iets wat Hij moest vastgrijpen, iets waaraan Hij moest blijven vasthouden. In plaats daarvan liet Hij het los en stond Hij toe dat Hij vernederd werd en Zijn voorrechten als God verloor.

In vers 7 staat:

maar Zichzelf ontledigd heeft door de gestalte van een slaaf aan te nemen en aan de mensen gelijk te worden. En in gedaante als een mens bevonden, heeft Hij Zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden, tot de dood, ja, tot de kruisdood.

FILIPPENZEN 2:7-8

27

Christus' diepe zelfvernederings

Dit laat stap voor stap zien in welke mate Jezus Zichzelf vernederde. Hij deed dat niet precies in stappen. In werkelijkheid deed Hij het allemaal tegelijk. Maar hij stelt de nederigheid van Christus voor met dit beeld van iemand die de sporten van een ladder afdaalt. Allereerst bevindt Hij Zich helemaal bovenaan. Hij is God. Hij is gelijk aan God. Maar Hij laat Zijn voorrechten als God los om de ladder van nederigheid af te dalen tot wat in Efeze 4 wordt gezegd, namelijk dat Hij was neergedaald naar de lagere delen van de aarde. De spreker legt de Engelse formulering 'the lower parts of the earth' hier uit als een afdaling tot de laagste maatschappelijke klassen. Volgens die uitleg werd Hij een Jood, een Nazarener en een arme man: datgene wat in de ogen van de mens het minst gewaardeerd zou worden. De Engelse vertaling waarop deze uitleg berust, zegt dat Hij 'Zichzelf zonder aanzien maakte'; de aangehaalde HSV spreekt van 'Zichzelf ontledigen'. Hij legde Zijn aanzien af en nam de gestalte van een dienaar aan, dat wil zeggen de gestalte van een mens, de gelijkenis van mensen.

Maar toen Hij eenmaal die gestalte had, vernederde Hij Zichzelf nog verder, zelfs tot de dood, en dat is iets wat heel vernederend is. Een beroemd man heeft eens gezegd: 'Ik ben niet zozeer bang voor de dood als wel ervoor beschaamd,' omdat de dood heel vernederend is. De dood is beschamend. Een trots mens leeft alsof hij altijd zal blijven leven. De dood is een heel hard ontwaken. In zekere zin herinnert hij ons eraan dat we niets hebben om trots op te zijn. We zijn zeer sterfelijk en zeer zwak.

Jezus vernederde Zichzelf, hoewel Hij, toen Hij in de gestalte van God bestond, niet kon sterven. Hij maakte Zichzelf onderworpen aan de dood, wat een grote vernedering van Zichzelf was. Maar niet alleen aan de dood. Zelfs als Hij op hoge leeftijd in Zijn slaap was gestorven, zou dat al vernederend genoeg zijn geweest voor Iemand Die ooit in de gestalte van God was geweest. Maar Hij bracht Zichzelf omlaag tot de vernederendste dood die de mens destijds kende. Hij stierf naakt, openlijk als een misdadiger aan een kruis, terwijl er op Hem gespuugd was en Hij ruw behandeld was, en Zijn baard met handenvol uitgetrokken was. De dood aan het kruis was de

uiterste vernedering, en daartoe vernederde Jezus Zichzelf. Paulus zegt dus in wezen: kijk eens hoe laag Hij kwam, vanuit de hoge positie waarin Hij begon. Hij vernederde Zichzelf. Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd.

Een aantal keren tijdens Jezus' bediening, met name in Lukas 14, zei Hij:

Want ieder die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden en wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.

LUKAS 14:11

Hij zei dat toen Hij de gelijkenis vertelde over de Farizeeën die bij de maaltijd de hoogste plaatsen innamen, enzovoort. Hij zei:

Als je de voornaamste plaats inneemt, kan er iemand komen die aanzienlijker is dan jij. Dan zul je tot je schaamte naar een lagere plaats moeten gaan. Maar als je eerst de laagste plaats inneemt, word je geëerd wanneer men tegen je zegt: 'Vriend, kom hogerop.'

LUKAS 14:8-10

Zo zegt Hij ook:

Iedereen die zichzelf verheft, zal vernederd worden, en iedereen die zichzelf vernedert, zal verheven worden.

Dat staat in Lukas 14, vers 11, en Hij doet deze uitspraak ook elders in Zijn onderwijs.

28

Wie zichzelf vernedert, wordt verhoogd

Jezus onderwees dit dus als een beginsel en liet het in Zijn eigen gedrag zien, en Paulus wijst daarop. Trouwens, zowel Jakobus als Petrus verwijst er ook naar. In Jakobus 4 en in 1 Petrus 5 sporen beiden ons aan onszelf voor het aangezicht van God te vernederen. Jakobus zegt:

Verneder u voor God, dan zal Hij u verhogen.

JAKOBUS 4:10

Petrus zegt in 1 Petrus 5:

Verneder u dan onder de krachtige hand van God, opdat Hij u op Zijn tijd verhoogt.

1 PETRUS 5:6

Petrus en Jakobus, Paulus en Jezus verwijzen dus naar dit beginsel. Er kan nauwelijks een beginsel bestaan dat in de Bijbel breder wordt bevestigd dan dit.

Jezus liet dit zien in Zijn onderwijs en in Zijn gedrag. De apostel Paulus liet het in zekere zin ook in zijn gedrag zien. Hij werd vernederd. Hij werd door mensen verlaagd. Maar in de ogen van de gemeente van vandaag is hij een van de hoogstgeachte christenen die ooit hebben geleefd, en terecht, want zo werkt het nu eenmaal. Er staat:

En wie zichzelf zal verhogen, zal vernederd worden; en wie zichzelf zal vernederen, zal verhoogd worden.

MATTHEÛS 23:12

Hier vernederde Jezus Zichzelf vanuit de hoogste plaats tot de laagste plaats. Wat Paulus geeft, is een uiterst voorbeeld van het persoonlijk prijsgeven van je rechten. Want hij beseft dat niemand van ons werkelijk begint op de hoogte waarop Jezus begon, en waarschijnlijk zullen maar heel weinig van ons zo diep afdalen als Jezus

deed. Het verschil tussen het hoogste en het laagste punt van Jezus is zo groot, dat het groter is dan de vernedering die ooit van een van ons verwacht zou worden. Zelfs als wij ons vernederen tot de dood aan het kruis, zijn wij niet zo hoog begonnen. De nederigheid van Jezus is dus een voorbeeld. Die is groter dan de nederigheid van enig mens ooit zou kunnen zijn.

Om aan Christus gelijk te zijn, moeten we natuurlijk bedenken dat geen enkele mate van zelfvernedering, geen enkele vernedering van onszelf, te veel is. Zelfs als we het voor honderd procent doen, zullen we het nog altijd niet in dezelfde mate doen als Jezus. En dat is waar het om gaat.

29

Christus verhoogd boven alle machten

Het vervolg daarop staat in vers 9:

Daarom heeft God Hem ook bovenmate verhoogd en heeft Hem een Naam geschonken boven alle naam, opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen elke knie van hen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en elke tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader.

FILIPPENZEN 2:9-11

Omdat Hij Zichzelf meer heeft vernederd dan enig mens, heeft God Hem hoger verheven dan enig mens en Hem een Naam gegeven. Dat betekent een status en een gezag boven elke andere naam die er is.

Wanneer de apostel Petrus hierover spreekt, beschrijft hij in het derde hoofdstuk van 1 Petrus de verhoging van Jezus op deze manier. In vers 18 van hoofdstuk 3 zegt hij:

Want ook Christus heeft eenmaal voor de zonden geleden, Hij,
Die rechtvaardig was, voor onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot
God zou brengen. Hij is wel ter dood gebracht in het vlees, maar
levend gemaakt door de Geest,

1 PETRUS 3:18

Dat wil zeggen: Jezus vernederde Zichzelf en legde Zijn leven af. Hij was rechtvaardig, maar Hij nam de straf op Zich van hen die niet rechtvaardig waren.

Vervolgens wordt er in vers 22, 1 Petrus 3:22, over Hem gezegd:

Die aan de rechter hand van God is, opgevaren naar de hemel,
terwijl de engelen, machten en krachten Hem onderworpen zijn.

1 PETRUS 3:22

Dat wil zeggen dat alles aan Hem onderworpen is. Engelen, gezagsdragers, machten: alles staat onder Hem. Zijn Naam is boven elke naam.

In Efeze, hoofdstuk 1, spreekt Paulus op soortgelijke wijze over Hem. In Efeze 1, vers 20 tot en met 23, staat:

die Hij gewerkt heeft in Christus, toen Hij Hem uit de doden
opwekte en aan Zijn rechter hand zette in de hemelse gewesten,
ver boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij en
elke naam die genoemd wordt, niet alleen in deze wereld, maar
ook in de komende. En Hij heeft alle dingen aan Zijn voeten
onderworpen en heeft Hem als hoofd over alle dingen gegeven
aan de gemeente, die Zijn lichaam is en de vervulling van Hem
Die alles in allen vervult.

EFEZE 1:20-23

Paulus benadrukt dus op al deze plaatsen, en Petrus eveneens, dat Jezus het hoofd van de gemeente is. Aan Jezus is de Naam gegeven boven alle overheden, alle machten, alle gezagsdragers, alle engelen, alles. Zijn Naam is boven elke naam. Er is geen hoger gezag dan het Zijne. Maar in 1 Korinthe 15 moeten we daarbij het evenwicht bewaren dat Paulus daar aanbrengt. In 1 Korinthe 15, dat we nog niet zo lang geleden hebben bestudeerd, staat in vers 24 en 25—vooral in vers 27 staat:

Immers, alle dingen heeft Hij aan Zijn voeten onderworpen. Wanneer Hij echter zegt dat aan Hem alle dingen onderworpen zijn, is het duidelijk dat Hij Die Zelf alles aan Hem onderworpen heeft, hiervan is uitgezonderd.

1 KORINTHE 15:27

Dat wil zeggen: de Vader ligt niet onder Zijn voeten. Jezus heeft een Naam boven elke naam. Die is niet hoger dan de Naam van de Vader, maar kan ook niet lager zijn, want Hij is boven elke naam. In zekere zin moet de Naam van Jezus gelijkwaardig zijn aan die van de Vader, want de Vader kan niet onder Hem staan. En toch kan de Vader in zekere zin ook niet boven Hem staan, want de Naam van Jezus is boven elke naam.

Het lijkt er dus op dat Paulus zegt dat de Naam en het gezag van Jezus in wezen gelijkwaardig zijn aan die van de Vader. En wanneer mensen de knie buigen voor Jezus, geven zij eer aan de Vader. Wanneer elke knie zich zal buigen en elke tong zal belijden dat Jezus Heere is, zegt hij dat dit tot eer van de Vader zal zijn. Dat spreekt over die zeer geheimzinnige gelijkheid en eenheid tussen Jezus en de Vader. Het is voor ons heel moeilijk om te doorgronden welk onderscheid er eventueel tussen beide identiteiten bestaat.

30

Werk uw zaligheid uit in gehoorzaamheid

Hij zegt in vers 12:

Daarom, mijn geliefden, zoals u altijd gehoorzaam geweest bent, niet alleen zoals in mijn aanwezigheid, maar nu veelmeer in mijn afwezigheid, werk aan uw eigen zaligheid met vrees en beven, want het is God, Die in u werkt zowel het willen als het werken, naar Zijn welbehagen.

FILIPPENZEN 2:12-13

God is in jou aan het werk; werk daarom je eigen behoud uit. Dit betekent niet dat je werkt om je behoud te verdienen, maar dat je je behoud al hebt. God heeft het in jou tot stand gebracht. Hij heeft je wil veranderd. Hij heeft de hele richting van je leven veranderd, je hele gedrag. Hij is in jou aan het werk en verandert wat je wilt en wat je doet, zodat je nu wilt en doet wat Hem behaagt. Maar omdat Hij deze veranderingen innerlijk teweegbrengt, is het noodzakelijk dat jij concrete keuzes maakt en je zo gedraagt dat die innerlijke veranderingen ook uiterlijk zichtbaar worden.

Je hebt wel degelijk enige zeggenschap over hoe je je als christen gedraagt. Dat blijkt duidelijk uit het feit dat ons in de Schrift zoveel aansporingen worden gegeven die zich tot onze wil richten. God heeft ons een wil gegeven om te gehoorzamen, maar Hij dwingt ons niet om te gehoorzamen. Dat is iets wat we zelf moeten doen.

Hij zegt:

Doe alle dingen zonder morren en meningsverschillen,

FILIPPENZEN 2:14

Opnieuw klinkt hierin door dat er in de gemeente enkele geschillen tussen afzonderlijke personen waren.

31

Eensgezind schijnen als lichten

opdat u onberispelijk en oprecht zult zijn, kinderen van God, smetteloos te midden van een verkeerd en ontaard geslacht, waaronder u schijnt als lichten in de wereld, door vast te houden aan het Woord van het leven, mij tot roem met het oog op de dag van Christus, dat ik niet tevergeefs heb hardgelopen en mij ook niet tevergeefs heb ingespannen.

FILIPPENZEN 2:15-16

Hij zei eerder, aan het begin van hoofdstuk 2, dat dit element van eenheid naar het scheen eigenlijk het enige was wat hun ontbrak om zijn blijdschap volkomen te maken. Dat ontbrak hun. Volledige harmonie in de gemeente ontbrak, maar verder hadden ze alles wat nodig was. Nu geeft hij hetzelfde aan wanneer hij in vers 14 zegt:

Doe alles zonder te mopperen of ruzie te maken.

Met andere woorden: verwerf deze eenheid, deze harmonie in de gemeente, zodat jullie onberispelijk zullen zijn. Daarmee suggereert hij dat er eigenlijk niets anders is wat blaam over jullie zou kunnen brengen. Er is niets anders wat werkelijk een smet werpt op jullie getuigenis, behalve deze disharmonie. Ik wil dat jullie onberispelijk zijn en zonder blaam, zodat niemand iets kan vinden wat hij terecht tegen jullie kan zeggen.

In zekere zin zegt hij dat dit hem ook een bepaalde trots geeft, zodat hij zich op de dag van Christus erover kan verheugen dat zijn inspanningen niet tevergeefs zijn geweest. Dat wil zeggen: als er goede vrucht uit de gemeente voortkomt, laat dat vanzelfsprekend zien dat zijn inspanningen vruchtbaar en niet voor niets zijn geweest. Hij heeft zijn leven niet verspild.

Maar al word ik ook als een plengoffer uitgegoten over het offer en de bediening van uw geloof, ik verblijd mij en ik verblijd mij met u allen. En u verblijdt zich ook daarover; verblijd u dan met mij.

FILIPPENZEN 2:17-18

Hij spreekt erover dat hij wordt uitgegoten over het offer en de dienst van hun geloof. De formulering „als een plengoffer uitgegoten” verwijst naar het uitgieten of uitstorten van een plengoffer. In het Oude Testament zijn er momenten waarop een offer van wijn werd gebracht en voor het altaar werd uitgegoten als een offergave aan de Heere. Paulus ziet zichzelf, zijn eigen leven, als een plengoffer dat voor de Heere wordt uitgegoten, maar dan ter wille van de gemeente.

Hij zegt:

32

Timotheüs' oprechte zorg voor de gemeente

En ik hoop in de Heere Jezus Timotheüs spoedig naar u toe te sturen, opdat ook ik goedsmoeds mag zijn als ik van uw zaken weet. Want ik heb niemand van gelijke gezindheid, die oprecht voor uw zaken zorg zal dragen. Want zij zoeken allen hun eigen belangen, niet die van Christus Jezus.

FILIPPENZEN 2:19-21

Dat is interessant. Hij zegt:

Ik heb niemand die er net zo over denkt en die oprecht voor jullie welzijn zal zorgen.

Dit kan erop wijzen dat Lukas op dat moment niet bij Paulus was en heel goed in Filippi kan zijn geweest. Hij zou de jukgenoot kunnen zijn die in hoofdstuk 4, vers 3 wordt genoemd, de ware jukgenoot van Paulus, want Lukas zou de Filippenzen beslist op zijn hart hebben gehad. Hij was als het ware hun eerste voorganger, de eerste apostolische afgevaardigde die onder hen diende nadat hun gemeente gesticht was. Ik zou denken dat Lukas hen vanzelfsprekend op zijn hart zou hebben gehad. Toch zegt Paulus:

De Engelse vertaling waarop deze uitleg berust, zegt ‘naturally care’, waar de aangehaalde HSV ‘oprecht voor uw zaken zorg zal dragen’ heeft. Behalve Timotheüs heb ik niemand die vanuit zo’n innerlijke betrokkenheid om hen geeft.

Lukas was dus waarschijnlijk in Filippi. Paulus bedoelt waarschijnlijk: „Ik heb hier bij mij niemand behalve Timotheüs die aan deze beschrijving voldoet, die dezelfde gezindheid heeft als ik in mijn gevoelens voor jullie en die jullie evenzeer waardeert als ik.”

Hij zegt:

Want iedereen is uit op zijn eigen belang en niet op dat van Jezus Christus.

Dit was een frustratie die Paulus bij veel van zijn metgezellen ondervond. Hij kende veel mensen die goed op weg waren, maar door wereldsgezindheid werden tegengehouden of teruggeworpen. We weten bijvoorbeeld van Demas, die bij hem was toen hij aan de Kolossenzen schreef, maar over wie Paulus later in 2 Timotheüs moest zeggen:

want Demas heeft mij verlaten, omdat hij de tegenwoordige wereld heeft liefgekreken. Hij is naar Thessalonica vertrokken, Krescens naar Galatië, Titus naar Dalmatië.

2 TIMOTHEÛS 4:10

Die uitspraak doet hij in 2 Timotheüs, hoofdstuk 4. Er waren dus mensen die hem in de steek lieten.

Ook zei hij in 2 Timotheüs:

Dit weet u dat allen die in Asia zijn, zich van mij afgekeerd hebben. Tot hen behoren Fygellus en Hermogenes.

2 TIMOTHEÛS 1:15

Je kunt dus zien dat niet iedereen die ooit trouw was aan Paulus, tot het einde trouw bleef. De verwijzing naar Demas staat in 2 Timotheüs 4:10:

Demas heeft me verlaten omdat hij deze wereld liefheeft.

Ook vermeldt hij in 2 Timotheüs 4:16 dat, toen hij voor het eerst terechtstond:

Bij mijn eerste verdediging was er niemand die mij bijstond, maar zij hebben mij allen verlaten. Moge het hun niet toegerekend worden.

2 TIMOTHEÛS 4:16

Hij had dus veel mensen die niet bij hem bleven, die geen hart hadden voor het werk waarvoor Paulus een hart had.

Hij zei: „Ik heb alleen Timotheüs bij me, die hierover werkelijk dezelfde gezindheid heeft als ik. Alle andere mensen zoeken werkelijk hun eigen belang.” Daarmee suggereert hij dat alle andere christenen met wie hij had gewerkt en die op dat moment op de een of andere manier met hem verbonden waren, werkelijk werelds waren. Het is nogal een deprimerende situatie als je erover nadenkt.

En u kent zijn beproefdheid, dat hij met mij gediend heeft in het Evangelie, zoals een kind met zijn vader. Hem hoop ik dus ogenblikkelijk te sturen, zodra ik mijn zaken kan overzien. Maar ik vertrouw in de Heere dat ik ook zelf spoedig zal komen.

FILIPPENZEN 2:22-24

Met „zijn beproefdheid” bedoelt Paulus die van Timotheüs. In vers 24 spreekt hij opnieuw de hoop uit dat hij zelf uit de gevangenis zal worden vrijgelaten.

33

Epafroditus keert geëerd terug

Ik heb het echter nodig geacht Epafroditus naar u toe te sturen, mijn broeder, medearbeider en medestrijder, en uw gezant en dienaar in wat ik nodig had, omdat hij vurig naar u allen verlangde en in grote angst verkeerde, omdat u gehoord had dat hij ziek was. Hij is inderdaad ook ziek geweest, tot dicht bij de dood, maar God heeft Zich over hem ontfermd, en niet alleen over hem, maar ook over mij, opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben. Daarom heb ik hem des te sneller gestuurd, opdat u zich weer kunt verblijden als u hem ziet, en ik minder droevig ben. Ontvang hem dan in de Heere, met alle blijdschap, en houd zulke mensen in ere. Want om het werk van Christus was hij tot dicht bij de dood gekomen, doordat hij zijn leven had gewaagd om aan te vullen wat aan uw dienstbetoon jegens mij nog ontbrak.

FILIPPENZEN 2:25-30

Dus in vers 24 zegt hij in wezen:

Ik hoop snel naar jullie toe te komen, maar voor het geval dat ik niet snel kom, stuur ik Epafroditus alvast vooruit. Misschien zou ik hem liever bij me houden totdat ik samen met hem kan komen, maar ik weet niet of ik binnenkort vrijkom, dus stuur ik hem weg. Ik wil niet dat hij opnieuw ziek wordt, en ik wil dat hij teruggaat. Houd hem gewoon in hoog aanzien, want hij heeft zijn leven wel degelijk in gevaar gebracht voor het Evangelie.

Dat is wat hier aan de hand is. Hetzelfde werd in Handelingen 15 over Paulus en Barnabas gezegd: dit waren mannen die hun leven in gevaar hadden gebracht voor het Evangelie. Dat gold altijd als een grote aanbeveling. Openbaring 12:11 zegt natuurlijk:

En zij hebben hem overwonnen door het bloed van het Lam en door het woord van hun getuigenis, en zij hebben hun leven niet liefgehad tot in de dood.

OPENBARING 12:11

Dat is het kenmerk van een christelijke held: dat zulke mensen hun leven in gevaar brengen omwille van het Evangelie. Niet alleen van een christelijke held, maar hopelijk van een normale christen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Filippenzen 1:26
- 2 Timotheüs 4:6
- Handelingen 16:21
- Filippenzen 4:3
- Filippenzen 3:2
- Filippenzen 4:15
- 2 Korinthe 11:9
- Filippenzen 2:25
- Filippenzen 4:18
- Filippenzen 2:26-28
- Handelingen 20:28
- Handelingen 20:17
- Titus 1:5-7
- Jakobus 5:14
- Handelingen 14:23
- Efeze 4:11

- 1 Timotheüs 4:14
- Filippenzen 1:1
- Filippenzen 1:2-3
- Filippenzen 1:3-5
- Filippenzen 1:6-7
- Filippenzen 1:8
- Filippenzen 1:9-11
- Filippenzen 2:13
- 1 Petrus 1:18
- Filippenzen 1:7
- Filippenzen 1:9-10
- 1 Korinthe 2:15
- Filippenzen 1:11
- Jakobus 3:18
- Filippenzen 1:12
- Filippenzen 1:13-14
- Filippenzen 4:22
- Filippenzen 1:15
- Filippenzen 1:15-17
- Filippenzen 1:18
- Filippenzen 1:19
- Filippenzen 1:20
- Filippenzen 4:11-12
- Filippenzen 4:13
- Filippenzen 4:11-13
- Filippenzen 1:21-25
- Filippenzen 1:21-23
- Filippenzen 1:23-24
- Filippenzen 1:25
- Filippenzen 1:27
- Efeze 4:1
- Filippenzen 1:27-28
- Filippenzen 1:28
- Filippenzen 1:29

- Filippenzen 1:30
- Filippenzen 2:1
- Filippenzen 2:2
- Filippenzen 2:3
- Filippenzen 2:4
- Spreuken 13:10
- Filippenzen 2:5
- Filippenzen 2:6
- Filippenzen 2:7-8
- Lukas 14:11
- Lukas 14:8-10
- Jakobus 4:10
- 1 Petrus 5:6
- Mattheüs 23:12
- Filippenzen 2:9-11
- 1 Petrus 3:18
- 1 Petrus 3:22
- Efeze 1:20-23
- 1 Korinthe 15:27
- Filippenzen 2:12-13
- Filippenzen 2:14
- Filippenzen 2:15-16
- Filippenzen 2:17-18
- Filippenzen 2:19-21
- 2 Timotheüs 4:10
- 2 Timotheüs 1:15
- 2 Timotheüs 4:16
- Filippenzen 2:22-24
- Filippenzen 2:25-30
- Openbaring 12:11

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.